23րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6373 — 26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1906 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 23 ԶԻԼ-ԳԱՏԷ 1324 — 8 Janvier 1907 — 23me année № 6373

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ" ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ 80 Ղրշ.
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՍԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

20 հատ 1 դրուշնոց փուլ
1 մեծ.ի հաշուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ارهولك
درسعادتده غلطهده ارهولك غزتهسى ادارهخانهسى

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ԱՍԻԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ
ԲՆԱԿԱՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բոլոր այն դարերուն մէջ, որոնց թիւը կարելի չէ գիտնալ ստուգիւ, երբ աշխարհի ամէն մասերը իրարու հետ կանոնաւոր յարաբերութիւններ չունէին և գրեթէ իւրաքանչիւրը ինքն իրեն առանձին կ'ապրէր, մանաւանդ երբ եւրոպական քաղաքակրթութեան ազդեցութիւնը տակաւին արեւելեան երկիրներու վրայ չէր տարածուած, Ասիական Թուրքիոյ ընդարձակածաւալ երկիրը կազմող աշխարհը բնութենէ օժտուած ըլլալով բուսային, հանքային և կենդանական հարստութիւններով, կրցած է միշտ ապրիլ իր տեղական միջոցներով, առանց կարօտ ըլլալու դուրսէն գալիք ապրանքներու կամ նախնական նիւթերու։ Անոնց կարօտ չըլլալէն ի զատ՝ ընդհակառակն ինքը արտածութեան բաւական ճոխ վաճառականութիւն մը ունեցած է, դրկելով հրջակայ աշխարհներուն իր աւելորդ բայց արժէքաւոր արտադրութիւնները, թէ՛ նախնական կամ չգործուած վիճակի մէջ և թէ՛ ճարտարագործուելէ վերջը։ Ինչպէս մինչեւ այսօր իսկ խիստ չահուէտ կերպով կ'արտածուին Ասիական Թուրքիոյ գորգերը և զանազան քաղաքներու մէջ պատրաստուած նուրբ մետաքսեղէնները, բրդեղէնները ու բամբակեղէնները, եւայլն։ Իսկ նախնական նիւթերուն խօսքը չըլլար,

[…]

և թէ՛ մւսին։

Եւ ամէնէն էականը սա էր որ նախնական ոչ մէկ նիւթի կարօտութիւն կը քաշէին։ Արմտիք, միս ու իւղ, առատութիւն ու աժանութիւն ունեցած էին անյիշատակ դարերէ ի վեր։ Նոյն իսկ հիմա ծովեզերքներէն 4-5 օր ներսերը և դեռ աւելի մօտ տեղերը հացին օխան

[…]

Այս գործով, ըստ կարգի մէկ մէկի տեղը կը գրաւէին և օտար երկիրներէ ներածման պէտք չէին զգեր։

Ահա թէ բնական ինչ առաւելութիւններով օժտուած երկիրներ են կայսերական ասիական նահանգները որ այնչափ միլիոնաւոր մարդիկ ապրեցուցած են անհամար ժամանակներէ հետէ և կ'ապրեցնեն։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա.

Խարբերդի դաշտը կ'իյնայ Մշոյ հիւսիսային արեւմտեան կողմը և կը վերաբերի Բղլի գայմագամութեան. շրջապատուած է Բիւրակնեան լերանց քըղանցքի ծալքերու չըմթայացած դօտիներով. սահմաններն են արեւելքէն ու արեւմտաքէն Անարիա և Քարեր, հիւսիսէն Խօրդու և հարաւէն Գօյնուկ, Մուշէն իբր 20-25 ժամ հեռաւորութեամբ. Չիւթլիկ նշանաւոր գիւղէն կը սկսի մինչ

[…]

ծեն, ինչպէս «վառի կը» (կը վառի), «երթայ կը» (կ'երթայ), «նստի կը» (կը նըստի), եւն.։ Իսկ ան մասնիկով վերջաւորուած գիւղական անուանները արդէն գրաբար լեզուի յոգնակի ձեւ մը ըլլալով, փարսի կամ քրթաց եւս յոգնակի հնչումներն են, ինչպէս Կիւնտէմիրան, Պաղըքան, Տօսան, Սալըքան, Խուլան կամ Գուլան, Խօչան, Լակլական, Աղվէրան, եւայլն։

Մ. Ք. Փ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

1906 ՏԱՐԻՈՅ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ

Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի Բարեկեան թղթակցին 1906 Տարւոյն մէջ տեղի ունեցած քաղաքական դէպքերուն վրայ գրած մէկ տեսութենէն կը քաղենք հետեւեալ կարեւոր հատուածները. —

Մարոքի առեւտուրին խնդիրը որ անցեալ տարի ընդհանուր պատերազմի մը պատճառ ըլլալ կը սպառնար, այս տարի դիւանագիտական ձեւակերպութեամբ կարգի դրուեցաւ։ Գերմանիոյ Թելադրու-

[…]

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (23)

ՔԻՒՆ ՏԱՆ

Գեղանի Կոմսուհիի Մը Արկածները

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ԳԱՅԼԵՐՆ ՈՒ ԳԱՌՆՈՒԿԸ

Ե.

ԶԱԻԿԻՆ ՎՐԷԺԸ

Բամիւէրը խառնչակից կարասիները և ամէն կարգ խուզարկութիւններ կատարեց։ Անտեսելին տախտակամածը յարդարուած էր չեզանելիւն կարմիր աղիւսներով, բայց ցրտութեան ու խոնաւութեան առաջքը առնելու համար ձմեռը յարդէ փսիաթ մը փռած էին։

—Անհաւատալի զարմանալի բան մը, ըսաւ Նաթալի։

[…]

(Շարունակելի)

կայ և ոչ յաղթուած»․ այս խօսքը կըրկնուեցաւ, նոյն իսկ Ֆրանսայի մէջ, ուր սակայն չէին հաւատար այս խօսքին ճըշմարտութեանը։ Մամլագրապէս Բուքիլի և Պերլինի մէջ գիտէին թէ Ալճէզիրասի մէջ Ֆրանսա պարտուած էր։ Պ. Էգլէնի նախագահութեան սակ պաղթային խումբին դրդմամբ, Պ. Տէլքասէ տարիներէ ի վեր աշխատեցաւ, դիւանագիտական ճամբով «Մարոքի մէջ խաղաղասէր մուտք» մը պատրաստելու։ Մարոքի մէջ ֆրանսական ազդեցութեան գերազանցութիւն տալ կ'ուզէր։ Ֆրանսա կ'աշխատէր ֆրանսայի սպաներու ձեռքով մարզել Մարոքի զինուորները, և ֆրանսայի դրամատէրներու յանձնել երկրին հանրային շինութիւնները։

Անգլիա, Սպանիա, Իտալիա հաճութիւն տուած էին Ֆրանսայի այս ձեռնարկութեան, բայց միւս տէրութեանց հաւանութեան ենթարկուած չէր խնդիրը, գէթ անոնք բաց Պ. Տէլքասէի, շահ մը չունէին Մարոքի մէջ։ Հետևաբար նախարարը Գերմանիան ալ սանց կարգը դասած էր։ Բայց Գերմանիա չհանդուրժեց և ուղղակի էմիրին հետ սեռանուեցաւ և առաջարկեց որ 1880ին Մադրիդի մէջ Մարոքեան դաշնագրին ստորագրող տէրութեանց կողմէ դեսպանախորհուրդ մը գումարուի և ան ճշդէ Մարոքի մէջ ֆրանսական շահերը։ Ֆրանսա այդ դեսպանախորհուրդին մէջ փոխանակ իր ծրագիրները պաշտպանելու, Գերմանիոյ ծրագիրներուն դէմ պայքար մղեց։ Մէկդի թողուց իր «խաղաղասէր մուտքը» և Գերմանիոյ «խաղաղասէր մուտքը» արգիլելու աշխատեցաւ յաջողեցաւ։ Հիմա ո՛չ Ֆրանսա և ո՛չ Գերմանիա չեն կրնար առանց Ալճէզիրասի դաշնագրին դէմ գործելու և սպառնալիքի մտնելու, իրենց ազդեցութեան գերազանցութիւն տալ Մարոքի մէջ։ Պիւլով իշխան այս վիճակին ակնարկելով բսաւ թէ «ո՛չ յաղթող կայ և ոչ յաղթուած»։ բայց ճշմարիտ է թէ Ֆրանսա յաղթուեցաւ, զի պարտաւորուեցաւ հրաժարիլ իր պատրաստած ձեռնարկութենէն, և որովհետև Գերմանիա ստիպեց զինքը հրաժարելու, հետևաբար Գերմանիա յաղթեց, որ սակայն վեհանձնօրէն կը հրաժարի այդ պատիւէն։ Միայն սա ճշմարիտ է որ յաղթութիւնը ապարդիւն մնաց։ Մարոքի դիւանագիտական պայքարին մէջ Գերմանիոյ շահը սա եղաւ որ, Ֆրանսա, իր դէմ զայրացնելէն զատ, համոզում գոյացուց թէ Անգլիոյ բարեկամութիւնը իր դէմ պիտի ունենար եթէ փորձել ուզէր, յայտնապէս թէ ծածկաբար, Մարոքի մէջ առաւելութիւն մը ձեռք բերել։

Իրաւ է թէ Գերմանիա չէր կրնար անտարբեր մնալ Մարոքի առևտուրը լոկ Ֆրանսայի ձեռքը անցնելուն, և բնականաբար ի հարկին զինու զօրութեամբ ուզէր պաշտպանել իր շահերը։ Բայց Պ. Տէլքասէի հեռանալէն ետքը, երբ Պ. Ռուվիէ, վերջին ատենան հաճոյակատարութեամբ, համաձայնութիւն մը ձեռք բերել կ'ուզէր Գերմանիոյ հետ, պէտք չէր որ այնչափ խստութեամբ մերժուէր և դեսպանախորհուրդի մը գումարման վրայ պնդէր իրեն։ Ասիկա սխալ մըն էր որ գործուեցաւ, և յայտնի չէ թէ ո՛վ է անոր պատասխանատուն։ Բայց այդ էր որ դէպ հետևանքներ ունեցաւ Եւրոպայի համար։ Սպառազինութիւնը առաջուընէ աւելի մեծ թափ մը առաւ ամենուրեք։ Դիւանագիտութիւնը կարծեցնել կ'ուզէ թէ Ալճէզիրասի դաշնագրով կարգադրեց Մարոքի խնդիրը։ Բայց իրապէս, նոր դայալեց վայր։ Մինչև ցարդ, երբ Մարոքի դրացիները՝ Ֆրանսա և Սպանիա, Մարոքի կառավարութեան հետ խնդիր մը ունենային կարգադրելու, երրորդ տէրութիւն մը առոր չէր միջամտած, մինչպէս եղաւ անցեալ դարու մէջ երեք չորս անգամ։ Իսլիի մէջ Ֆրանսայեան յաղթանակէն, Դէդուանի մէջ Սպանիոյ ձեռք բերած յաջողութենէն ետքը ո և է տէրութիւն ինքզինքը վնասուած չհամարեց։ Բայց ասկէ ետքը այնպէս չպիտի ըլլայ։ Մարոքի մէջ ո և է ձայն իր արձագանգը պիտի ունենայ երկու աշխարհներու մէջ։ Ալճէզիրասի դաշնագրին մելանը հազիւ չորցաւ և ահա Ֆրանսա և Սպանիա նաւատորմիղներ ղրկեցին Թանժէրի առջև, մինչդեռ դաշնագրին մէջ այդպիսի տրամադրութիւն մը չկայ։ Ֆամաք հանելու զօրք ալ պատրաստեցին, մինչ անոր համար ալ ո և է նախատեսութիւն չկայ դաշնագրին մէջ։ Մարոքի ամբողջ արտաքին վաճառականութիւնը ենթակայ է այդ երկրին պատճառաւ ունեցած սպառազինութեանց գումարներուն տարեկան տոկոսին իսկ։ Եւ գործին երևոյթն այնպէս է որ Եւրոպայի համար գլուխ չաւ սուղի պիտի նստի այս խնդիրը, եթէ կառավարութիւնները չխելացնին և չդադրին զայն նկատել ճառերու լար մը, որուն մէջ իւրաքանչիւր խաղացող իրեն յատուկ մասնակցելը և շահուն տեսակէտով կը խաղայ, խաղը վաստկելու համար։ Արդարև, Մարոքի խնդիրը դիւանագիտական ճամբաներ մը կը նմանի։ Մեծ տէրութեանց արտաքին գործոց նախարարները երկար քանախօսութիւններով Եւրոպան զինակցութիւնները կը գովեն ու կը փառաբանեն։ Երրեակ Զինակցութիւնը, հաստատման կարգի մը պէս, ամուր կը կենայ ամէն փոթորիկներու դէմ։ Երրեակ Զինակցութիւնը իր չափաւորական մասերով, այսինքն բարեկամական համաձայնութիւններով ոչ նուազ ամուր և վստահելի է, և այս երկու զինակցութեանց միջև աշխարհի խաղաղութիւնը ամրցրած է, որպէս ի դաշն Աբրահամու։ Աշխարհիկներն միրթ ընդ միրթ փրկութեան լուրեր երևան կ'ելլեն, թէև անհիմն։ Երրեակը Զինակցութիւն մըն է լոկ Պերլինով իշխանին, Պ. Էրէնթալին և Պ. Տիթթոնիի միջև, որոնց շուրջը խմբուած են քանի մը խօսող խորհրդականներ և խորհրդարանական մաղթանքներ։ Աւստրօ-Հունգարիոյ ժողովուրդներէն սլաւականներն Գերմանիան համակիր են ցեղակից տէրութեան, մինչ Չեխերը, Լեհերը, հարաւային Սլաւները և Մա-

(Շարունակելի)

Ճառերը Պերլինէ բոլորովին տարբեր ուղղութիւն մը կը հաղորդեն։ Գաղղ խաւ լական ժողովուրդին Գերմանիոյ և Աւստրօ-Հունգարիոյ հետ ունեցած բարեկամութիւնը, Պերլինի, Վիեննայի դիւանագէտները թէև կը խօսին առոր վրայ, բայց չեն կրնար ապահովցնել։ Երկեակին վիճակն ալ այսպէս է։ Ֆրանսայի պետական անձինք միրթ ընդ միրթ պաշտօնապէս կը յայտարարեն թէ Ֆրանսա հաւատարիմ կը մնայ Զինակցութեան որ տասն և հինգ միլիոն ֆրանք արժեց իրեն։ Ռուսը կառավարութիւնը, որ չի սիրեր սակայ հրապարակաւ այսպիսի բարեկամական սիրոյ յայտարարութիւններ ընել, բայց ամէն անգամ իր տրտաքին գործոց նախարարները Բարիզ կը դրկէ այցելութեան,— թէև Պերլին ալ կը դրկէ— և կը պաշտպանէ Ֆրանսան, իրեն անմիջական պարագաներու մէջ, ինչպէս Ալճէզիրասի մէջ։ Բայց երբ այս պաշտօնական փարագայրը մէկդի առնենք, պիտի տեսնենք որ Ֆրանսայի ժողովուրդը նախկին համակրութիւնը չունի Ռուսիոյ համար և փոխադարձաբար։ Հետևաբար Երկեակն ալ անդործադրելի է Երրեակին պէս։ Իսկ աւելի լուրջ համագամանք մը ունին Ֆրանքօ-անգլիական համաձայնութիւնն ու Ֆրանքօ-իտալեան բարեկամութիւնը, վասն զի ասոնք երկու երկրաց ժողովուրդներու միջև համակրութեան արդիւնք են, մինչդեռ վերոյիշեալ Զինակցութիւնները պաշտօնական անձանց միջոցաւ կնքուած դաշինքներ են։

⁂ Ս. Գրոց այն խօսքը թէ «ոչ միայն հացիւ կեցցէ մարդ» շատ լաւ ըմբռնուած է Գերմանիոյ մէջ, որուն տնտեսական բարգաւաճումը ուիլհելմոսի միւս կողմը գտնուող բարեկամող Նոր երկիրներուն մէջ իսկ իր նմանը չունի։ Ուսեալներու արուեստական սպւթեան հակառակ, Գերմանացիներու ամէն դասակարգերու մէջ բարեկեցութիւն կ'աւելնայ տակաւ, ամէն վարձքերը կը բարձրանան և մինչև իսկ ագքատ ու անժառանգ դասուն մէջ կեանքը դիւրատար կ'ըլլայ։

Բայց բարեկեցութեան այս նպաստաւոր պայմաններուն մէջ Գերմանացիները անհանգիստ ընող պատճառներ կան որոնց գլխաւորներէն մէկն է գաղթային գործոց վիճակը և իր հետևորդ պարագաները, որոնցմով զբաղեցաւ գերման Ռայխսդակը վերջերս և որոնք պատճառ եղան վերջապէս Ռայխսդակին լուծուելուն։

⁂ Ֆրանսա այս տարի բաղում եղաւ պատմական դէպքերով։ Ընդհանուր Ֆրանսան և բաղմաթիւ տարաշխարհն իր դատաւորական ամենաբարձր ատեանով վճռած Տրէյֆիւսի խնդիրը վերջնական ձեռք առնուելով, Վճռաբեկ Ատեանը յուլիս 12ին իր վերջնական վճիռն արտասանեց և կատարելապէս անպարտ հռչակեց ամբաստանեալը, ինչպէս նաև Ռէնի զինուորական ատեանին դատավճիռը և վերստին իր պատուոյ տեղը դրաւ զայն։ Խորհրդարանը յուլիս 13ին օրինագիծ մը ընդունեց, որ Տրէյֆիւսի կը վերադարձնէր անոր զինուորական աստիճանը, հազարապետի աստիճան կուտար անոր և Պաստոյ Լէգէոնի կ'արժանացնէր զայն, և Բիքարն ալ կիսարախը զօրավար կ'անուանէր։ Ուրիշ փառաւոր քաշութիւններ ալ հետևեցան ասանց։ Բիքար մէկ քանի շաբաթէն զօրաբաժինի զօրավար եղաւ, քիչ ետքը պատերազմական նախարար ըլլալու համար։ Միրսեյալը որոշեց որ Շէօրէ Քէլնէրի կիսարձանը Լիւքսէմպուրկի պալատին ճեմելիքներուն մէջ ցուցադրուի, Զօլա՝ Բանդէօնի պատիւին արժանացաւ։ յուլիս 21ին, զինուորական դպրոցին միևնոյն սրահին մէջ, ուր 11 տարի առաջ իր չնորհազրկութեան տեսարանը եղած էր, զօրավար մը, ինքը կայութեան երկու թնդանօթաձիգ գունդերու, Պատուոյ Լէգէոնի խաչը կախեց հալածեալ Տրէյֆիւսի կուրծքին, զայն ողջագուրելէն ետք։ Պ. Ֆալիէռ յաջորդ ընտրուեցաւ Պ. Լուպէի, որ ողբացող մը չունեցաւ իր ետևէն, երբ փետր. 18ին թողուց Էլիզէի պալատը, ուր եօթ տարի պաշտօն վարած էր անորոշ ընթացքով մը։

Պ. Ֆալիէռի ընտրութիւնը նոր գլուխ մը կը բանայ ֆրանսական պատմութեան մէջ։ Իր օրով իրարու յաջորդող Դահլիճներն ալ նախորդներուն պէս հաւատարիմ մնացին Բաժանման Օրէնքին որ դեկտ. 11ին գործադրութեան պիտի դրուէր։ Փարուհէն ի վեր գործադրուեցան եկեղեցիներու գոյքերու ցուցակագրութիւնը։ Հոկտ. 18ին Պ. Քլէմանսօ յաջորդեց Պ. Սարիէնի՝ բրիւ վարչապետ, և այս Դահլիճն ալ անփոփոխ չարունակեց իր հակակղերական քաղաքականութիւնը, համեստաւոր և հանդարտ գործով մը և գրաւեց եպիսկոպոսներուն, քահանաներուն բնակարանները, վասն զի կղերը պապական հրամանին հնազանդելով չէր կազմած կրօնական ընկերակցութիւնները, որոնց պիտի տրուէին այդ բնակարանները բայց անձեռնմխելի պահել եկեղեցիները, որպէս զի կրօնային հալածանքի մը երևոյթը չտայ իր քաղաքականութեան։

Կաթոլիկ Եկեղեցին Ֆրանսայի հետ իր պայքարին մէջ համաձայնութեան մը չկըրցաւ յանգիլ։ Կղերականները համոզմամբ կը կրկնեն շարունակ.— «Եկեղեցին յաւիտենական է. անոր վրայ յարձակողը, ինք կը կործանի. Եկեղեցին իր ամէն թշնամիներուն յաղթած է. յիշեցէք այն յաւալի եղբը զոր Բրուսիոյ մէջ ունեցաւ լուսաւորութեան պայքարը, այսու հանդերձ դաշն վարողը Պիսմարք մըն էր և ոչ թէ Պրիան կամ Քլէմանսօ։»

Բրուսիական այդ պայքարին մէջ Եկեղեցին պէտք էր որ յաղթական ըլլէր, վասն զի Բրուսիոյ կառավարութիւնը մեծ հետևողութեամբ վարուեցաւ։ Պահանջեց որ եպիսկոպոսներն ու քահանաներն օրէնքի մը հպատակին պարզ ձեւակերպութեան համար, յայտարարելով սակայն թէ՝ «ժողովուրդին հաւատքն անդրդուելի պիտի մնայ։» Մինչդեռ Ֆրանսայի մէջ դէպքերը բոլորովին տարբեր են։ Ֆրանսա ինքզինք «քրիստոնեայ կառավարութիւն» չի կոչեր․ իր սկզբունքը կրօնքը չէ, այլ ազգային իշխանու-

թիւնը, և ժողովուրդին հաւատքը անբռնանալի չի յայտարարեր, ընդհակառակը՝ ժողովրդական վարժարաններու ազատ ուսուցիչները իբրև քննադատներ և կրօնային վարդապետութիւններու հակառակորդներ կը կրթէ և նիւթապաշտ գաղափարներով կը սնուցանէ անոնց միտքը։ Եկեղեցին այսպիսի հակառակորդի մը չի կրնար հանդուրժել։ Բայց իր այդ դիրքին մէջ չպիտի յաջողի, վասն զի ապացուցուած է որ ֆրանսական ժողովուրդին մեծ մասը լայնախոհութեան կուսակից և հակառակ է կրօնային վարդապետութեան։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Բեգերսպուրկէն հեռագիր կը հաղորդէ Թայմզի թղթակիցը.

Կը կարծեմ թէ ռուսական տեսակէտը հետևեալն է.— Ռուսիա պատրաստ է վերանորոգել 1895ի առևտրական դաշնագրութիւնը և Ճափոնի տալ ամէնէն նպաստաւորեալ ազգին բոլոր տրամադրութիւնները։ Բայց կը պահանջէ որ Սախալինի վրայ նաւագնացութեան բոլոր իրաւունքները սահմանեալ ըլլան միջազգային կարգադրութեան մը, և ոչ թէ դաշնագրութեան մը Ճափոնի ու Ռուսիոյ միջև։ Ճափոն կը պահանջէ իր կողմէ հիւպատոսութիւններ հաստատել Վլատիվոսթոքի, Բլակովէչչէնսքի և Նիքոլայէվսքի մէջ, սակայն այդ առթիւ չառաջարկեց որ ճափոնական նաւահանգիստներու մէջ ալ ռուսական հիւպատոսութիւններ հաստատուին։ Անգլիացիներու խնդիրը այնքան կապուած է տեղական ու կարևոր շահերու, որով կարելի օրէնսդրութեան մը հանդամանքը կ'առնէ։ Զինուորական վերաբերեալ վիճաբանութեան դալով, Ռուսիա պատրաստ է ընել ինչ որ կը պահանջէ Բորթսմութի դաշնագրութեան ոգին, ի մէջ այլոց.— Ա. Եզերքին մօտ գտնուած ձուկերը իրաւունք տալ Ճափոնցիներուն հողեր ձեռք բերելու՝ ծովին եզերքը։ Բ. Նկատողութեան առնելով հրապարակներուն հետևորդութիւնը, եզերքներուն վրայ գործարաններ հաստատել՝ ձուկերը աղելու համար։ Գ. Այն պարագային երբ մէկ քանի ձեռնարկութեան անջատ վայրեր միակ ձեռնարկութեան մը վերաբերին, այդ ձեռնարկութեան անդամները իրաւունք պիտի ունենան չգիտնալին երթևեկութիւններ հաստատելու ձկնորսութեան գանադան վայրերու միջև։ Ճափոնցիները այդ կերպով պիտի վայելեն ռուսական ձեռնարկներու բոլոր իրաւունքները։ Բայց Ռուսիա չի կրնար բան իսկ իր գաղթավայրերուն տուած իրաւունքները Ճափոնցիներուն տալ, առանց վնասելու գաղթականներ հաստատելու գործին։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Հռոմէն հաղորդուածին նայելով, Պապը Հոլանտայի և Լիւքսէմպուրկի իր ներկայացուցչին մանրներօր ծիրանաւորի գիտցած է, որպէս զի այս վերջինը Լա Հէյի Խաղաղութեան երկրորդ Դեսպանախորհուրդին Վատիկանի կողմէ ներկայացուցիչ մը նշանակուելուն աշխատի։ Պապը կը յուսայ թէ իտալական կառավարութիւնը այս անգամ չէզոք պիտի մնայ այս խնդրոյն մէջ, իսկ միւս կողմէ կը վախցուի թէ ֆրանսական կառավարութիւնը առարկութիւն պիտի ընէ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Պետական Խորհուրդին վերաքննիչ ատեանին օգնական անդամ անուանուեցաւ ատաջին օգնական Նուարէթ պէյ։ Նոյն ատեանին առաջին օգնական և օգնական անդամ անուանուեցաւ առաջին կարգի օգնականներէն Մուրթէզա պէյ։

—Հալէպի նահանգին Հարիմ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ճիսրը Շուղուրի գայմագամ Ֆախրի պէյ, որուն յաջորդեց Հարիմի գայմագամ Մուսթաֆա Ֆէհմի էֆ.։ Դամասկոսի նահանգին Պայազատ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Էնիւրիի նահանգին Օսմանճըք գաւառակին գայմագամ Ալի Բիզա պէյ, որուն յաջորդեց Պայազատի գայմագամ Օսման Ֆէյզի էֆ.։

ԱՍՏԻՃԱՆ.— Իզմիրի երկրորդ աստիճան արուեցաւ Էվգաֆի նախարարութեան արձանագրութեանց գլխաւոր Տևֆիքին Պրիմի էֆ.ի։ Անդրէի աստիճան՝ ներքին գործոց նախարարութեան գործառնութեանց վաւերացուցման յանձնաժողովին քարտուղարներէն Նազըմ պէյի և մաքսային վերատեսչութեան պահոյական պաշտօնեաներու Ծորէնէթեան առաջին քարտուղար Սարիֆ էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Լեռնաշխարհի արծաթ չքանշան՝ Բերայի հեծեալ ոստիկաններու առաջին գունդէրներէն Պասմալը էֆ.էֆ.ի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց 2500 ղրուշ չնորհել Սէլանիկի նահանգին Սերուճէս գաւառակին նախկին փոխճամանակ Իսմայիլ Հաքքը էֆ.ի ընտանիքին, որ կարօտ մնացած են. նաև եթէ կ. Պոլիս գալ ուզեն, նոցալ անոնց ճամբու ծախքը։

—Կայս. Իրատէ մը նաև հրամայեց որ Աստանայի Թաշ Պէճը նաւամատոյցին յանձնաժողովին անդամներէն վախճանեալ Մէհմէտ էֆ.ի ընտանիքին կ. Պոլիս գալու ճամբու ծախքը հատուցուի։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ դեսպան Պ. Քոնսթան, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին և խորհրդականին հետ։

—Պ. Քոնսթան, մէկ քանի օրէն, արձակուրդով Ֆրանսա պիտի ուղևորի և բացակայութիւնը երկու չաբաթ պիտի տևէ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Աւստրիոյ, Գերմանիոյ ու Պարսկաստանի դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՎԱՆԱՑ նոր կուսակալ Ալի պէյ, երէկ, կայս. Պալատ երթալով հրամէջտի ողջոյնը մատոյց։ Յետոյ իր պաշտօնատեղին ուղևորեցաւ Տրապիզոնի ճամբով։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ Ելմտական ճիւղը երէկ ալ խորհրդակցութիւն կատարեց Թէմէթթուի տուրքին նկատմամբ։ Ելմտական նախարարութեան գանձանց Տնօրէն Րիֆաթ պէյ և քաղաքապետութեան Խորհուրդին անդամներէն մէկը ներկայ գտնուեցան։

—Պետական Խորհուրդը նկատողութեան առած է զինուորական վարժարաններու վերատեսչութեան մէկ տեղեկագիրը, որով կ'առաջարկուի թէ թաղապետական բժիշկ մը երբ դատական ճիւղին մէջ ալ իր պաշտօնը կատարելու հրաւիրուի, անոնց կէս ռոճիկ տրուի. նաև կարմիր ցուցած օրերուն համեմատութեամբ ալ օրական։

Պ. ՍԻՄԻՉ, Կ. Պոլսոյ սերպիական նախորդ դեսպանը, որ Վիեննայի դեսպան կարգուած է, երէկ Պէլկրատ ուղևորեցաւ Արևելեան Ճէպրէնթացով։ Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները և մէկ քանի դեսպաններ ու Սերպիոյ դեսպանատան պաշտօնեաները Սիրքէճիի կայարանը երթալով ողջերթ մաղթեցին։

ԾՆՈՒՆԴԻ ՏՕՆԸ.— Երէկ առտու Ֆէնէրի մայր եկեղեցիին մէջ մեծ հանդէսով տօնուեցաւ Ծնունդը։ Տ. Եօաքիմ Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց՝ շրջապատուած Սինոդականներէ։ Պատրիարքարանի սրահին մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան։ Տ. Եօաքիմ Ս. Պատրիարքը բարեմաղթութիւններ ըրաւ, կայս. արևշատութեան համար։

—Աղքատներու և կեդրոնական բանտը գտնուող յոյն բանտարկեալներու դրամ բաշխուեցաւ։

—Պուլկարաց Ս. Էկզարքն ալ հանդիսաւոր Պատարագ մատոյց և յետոյ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Կայս. արևշատութեան համար։ Ներկայ էին Պուլկարիոյ գործակատար Պ. Կէշով և պաշտօնեաները։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ.— Անասուններու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարին նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը, մսի գիներուն բարձրացման դէմ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար, իրեն խորհրդակցութեան հիմ բռնելու նպատակով ուղեց նկատողութեան առնել 1320 և 1321 տարիներուն դաւառաց մէջ ոչխարի տուրքերուն ցուցակները։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Արարողապետ վախճանեալ Իպրահիմ փաշայի ընտանիքին, քաղաքային հանգստեան թոշակի մնացելէն զատ, Ելմտական գանձէն ալ ամսաթոշակ պիտի սահմանուի։

ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ՏՈՄՍԵՐ.— Ոստիկանութիւնը իմանալով որ Պոլսոյ Մարբուճէքլարի մէջ թղթավաճառ ու Խալըճըօղլը բնակող Իսաքի խանութը Համբուրկի և հանդարական վիճակահանութեան 323 տոմսեր կան, որոնց վաճառումը արգիլուած է, գրաւեց զայնս. Նաև Իսաքի նկատմամբ հարկ եղած գործողութեանց ձեռնարկուեցաւ։

ՌՈՒՄԻՆ ընդհանուր Տնօրէն Պ. Ռոնսպէռ, երէկ, Բարիզ ուղևորեցաւ Արևելեան Ճէպրէնթացով։

ՍԵՐՊԻԱՅ կառավարութիւնը հիւպատոսութիւններ հաստատեց Դանիքէի ու Ալեքսանդրիոյ մէջ։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅԻՆ Մահմուտ Փաշայի դուռնէն դուրս գտնուած ժամագործի ևայլն խանութները պաշտպանելու համար, այդ կողմը երեք փողոցներուն վրայ նաւյօղ դուռ մը պիտի չինուի. Նաև ուրիշ դուռ մը՝ Գըլըճճըլարի չորս փողոցներու փրար կտրած տեղը։ Գիշերապահներու թիւն ալ պէտք եղածին չափ պիտի աւելցուի։ Մահմուտ փաշայի կողմին դրան չինութիւնը սկսած է։

ՄԱՀԱՑՈՒԹԻՒՆ.— Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ դեկտ. 18էն 23 պատահած մահերու թիւն է 264, որոնց 2ը՝ կարմրախտէ, 11ը՝ թիֆոյէ, 25ը՝ հիւծախտէ, 28ը՝ չնչողական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսներն ալ զանազան ախտերէ։ Մահ պատահած թաղերն են հետևեալները.

Կաdrնկոy.—Ալթը Մէրմէր՝ երկու։

Թիֆօ.—Խասքէօյ՝ հինգ, Պէչիքթաշ՝ երկու և Բերա, ռուսական հիւանդանոց, գերմանական հիւանդանոց ու Կիւլ Ճամի՝ մէյմէկ։

Հիւծախս.—Բերա՝ երեք, Պէչիքթաշ՝ երկու և Ղալաթիա, Եյուպ, Գուրուչէշմէ, Շէհր Էմինի, Լանկա, Սկիւտար, Էյիւպսուլթան, Համիտիէ դիւղ, Մերքէզ Էֆէնտի, Սիւլէյմանիէ, Ատրայի Ճէտտա, Գասըմ Փաշա, Քիւչիւք Այասոֆիա, Պէօյիւքտէրէ, Ս. Յակոբի հիւանդանոց ու Խասքէօյ՝ մէյմէկ։

ՀՐԴԵՀ.— Երէկ գիշեր ժամ $2^{1}/_{2}$ին հրդեհ ծագեցաւ Օրթաքէօյ, Տէրէ Պօյը, ոստիկան Մուսթաֆա էֆ.ի փայտաշէն տունէն։ Թէ՛ այդ տունը և թէ կիցը գտնուած և միևնոյն անձին սեփական ուրիշ տուն մը այրեցան։ Կրակը կրնար տարածուիլ, վասն զի այդ կողմի շէնքերը փայտաշէն են և իրարու կցուած, սակայն Ջրհանկիր զինուորներու աշխատութեամբը կարելի եղաւ հրդեհին ընթացքը կասեցնել։

ԴԱՏԱԽԱԶ, Եսիւքէք Գալըպէրմ, գերձակ Եսաւքոյի խանութին պահապանը՝ Մէհմէտ, երէկ առտու, խանութին փեղկերը բացած պահուն, մարդ մը խանութին առջև դրուած գոյքը գողնալով, փախաւ։ Մէհմէտ զայն հալածած պահուն երկու հոգի խանութ մտնելով 700 ղրուշի արժէքով չուխա գողցան։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կատարելով Բոսթէ

անուն մարդ մը ձերբակալեց։ Փաղցուած չուխաներն ալ Անտոն անուն մարդու մը սրճարանէն գտնուեցան։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՈՐԹԱՏՈՒՆԿՆԵՐ.— Ազգ ճանճաց, անտառաց եւ երկրագործական նախարարութենէն.— Կ. Պոլսոյ ու շրջականներու յայտնի սահմաններուն մէջ փիլոքսերայէ վնասուած այգիներու նորոգութեան և վերակենդանացման համար, ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ևս այգեգործներուն պատրաստած այգիի վայրերուն տարածութեան և հողին կազմութեան համաձայն՝ պէտք եղած տեսակներէն անհրաժեշտ չափով ամերիկեան որթատունկեր ձրիօրէն պիտի բաշխուին Գըզըլ-Թոփրագի տնկարանէն։ Ուստի, փափաքողները ամսոյս 30էն մինչև Յունուարի վերջը՝ կրնան դիմել կա՛մ անտառաց, հանքաց և երկրագործական նախարարութեան երկրագործական մասնագէտներու ժողովին, և կա՛մ ուղղակի Գըզըլ-Թոփրագի ամերիկեան որթատունկի տընկարանին ու այգիներու պատուաստի գործողութեանց վարժարանի Տնօրէնութեան, ու արձանագրել տալ իրենց անունը, իրենց ուզած որթատունկերու քանակը, և իրենց պատրաստած գետնին ընդարձակութիւնն ու դիրքը։

—Ամէն տարի, ամերիկեան որթատունկերու այգիներ հասցնելու, և նոյն որթատունկերը պատուաստելու ու դարմանելու գործողութիւններու ուսուցմամբ վարպետ այգեգործներ հասցնելու համար Գըզըլ-Թոփրաքի պատուաստի գործողութեանց վարժարանին մէջ՝ ութը ղրուշ օրականով և երկու ամիս պայմանաժամով այգեգործներ կ'ընդունուին։ Այսպէս յառաջիկայ 323 տարւոյ մարտի սկիզբէն ևս այդ գործողութեանց ուսուցման պիտի ձեռնարկուի, և տասը այգեգործներ միևնոյն օրականով պիտի ընդունուին։ Կը ծանուցուի ուրեմն թէ՝ Կ. Պոլսոյ շրջակայ այգեգործներէն, և կամ այգեգործի ազգմէն անոնք որ այս արհեստը կ'ուզեն սորվիլ, ու առաւելն պէտք է որ յառաջիկայ փետրուար ամսոյ վերջը յիշեալ վարժարանին դիմում ընեն, և անուննին արձանագրեն։

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐԸ կը մօտենան, և նոր զգեստ մը գնելու պէտքը անհրաժեշտ կը դառնայ։ Այդ պէտքին գոհացում տալու համար կրնաք դիմել պատրաստ զգեստեղինաց **Պ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ** վաճառատունը, որ կը գտնուի Թոփալեան խանի մէջ, Պոլսոյ կողմը։ Ամէնէն դժուարահաճներն իսկ այդ վաճառատան մէջ պիտի գտնեն նորաձև, ճաշակաւոր, տևական և դիւրամատչելի գիներով հագուստներ։ Դիմեցէք և գոհ պիտի մնաք։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ ՏՕՆԸ

Ս. Ստեփաննոսի տօնին առթիւ ուսանողական արարողութիւնք կատարուեցան երէկ Մայր եկեղեցւոյ մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Մաղթանքի միջոցին, Ն. Սրբազնութիւնը բեմ ելլելով, արտասանեց իր իսկ պատրաստած հետևեալ մաղթանքը.—

Այլ եւ բարեխօսութեամբ չիտաւակաւ եւ աղօթիւք, հօգւով սրբով զօրացեալ՝ անպարտելի ախոյեանին։ Աստուածային փառացն զմայլմամբ, եռանդեալ սէրանօդին, փրկչական տնօրինութեանն հաւատմամբ ճմարիտ Առաքելոյն, վերնային խորհրդոյ ճառաքայթեամբ Աստուածաբան վարդապետին, պայծառ փառաց Եկեղեցւոյ կանխագուշակ մարգարէին եւ կոչման ներբանեաց առաջին ամենաբանին։ յառաջագիւր սուրբ տեռանն նախքնաթյ մրցողին, Քրիստոնեայ մարտիրոսացն խմբի յառաջադէմ կառապետին։ Սեղանոյն եւ ժողովրդեան նախանձախնդիր նախատարկաւագին, դասուց պաշտօնէից Եկեղեցւոյ հօգեւոր օրինակին, յուսապայծառ պսակելոյն պսակաւոր Ստեփանոսի, որոյ այսօր է չիտաւակ սուրբ արժանաւորեսցէ աղօթից պսակին՝ Տէր զաւխս օրհնութեան սրբոյ եւանարին։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, Ս. Պատրիարքը՝ վարդապետներու և քահանայական դասին առաջնորդութեամբ հրաւիրուեցաւ հիւրանոցը Դպրոց Դասուն, որ ամէն տարի, Ս. Ստեփաննոսի տօնին օրը, իր հաստատման տարեդարձը կը տօնէ։ Հոն՝ ուսանողական կարկանդակը մեծարուեցաւ ներկաներուն որոնք իրենց չնորհաւորութիւնները յայտնեցին Դպրոց Դասու անդամներուն զորս օրհնեց Ս. Պատրիարքը, գոհունակութիւն յայտնելով Մայր եկեղեցւոյ երգեցողութեանց կանոնաւորութեան ու ներդաշնակութեան համար։

⁂ Ս. Պատրիարքը որ չորս օր գիշերուընէ ի վեր Պատրիարքարան մնացած էր, երէկ իրիկուն վերադարձաւ Բերա, իր բնակարանը ուր կը մնայ այսօր և վաղը, ու հինգչաբթի Պատրիարքարան կ'երթայ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԵԼԵՒՄՈՒՏՔԸ

Կեդր. Մնտուկին բացը գոցելու և անոր անձուկ վիճակին դարման տանելու համար Բաղ. Ժողովին կողմէ կարգուած Յանձնաժողովը, զոր կը կազմեն Տեարք՝ Յարութիւն էֆ. Ալլահվերտեան, Տիգրան էֆ. Թօքաթեան և Արշակ էֆ. Դարակէօզեան կը շարունակէ իր դիմումները ունևոր դասակարգի ազգայիններուն մօտ, Պատրիարքական կոնդակով, և գոհացուցիչ է իմանալ թէ համեմատաբար կարճ ժամանակամիջոցի մը մէջ արդէն իսկ յաջողած է 700 ոսկիի մօտ գումար մը հանգանակել։

Ձեռք բերուած այս արդիւնքին չնորհիւ, կարելի պիտի ըլլայ Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան յետնեալ ամսաթոշակներուն ի հաչիւ կարևոր վճարումներ ընել, և կը լսենք թէ յառաջիկայ հինգշաբթի օր, Պատրիարքական կարգադրութեամբ, պիտի ձեռնարկուի յիշեալ պաշտօնէից պահանջքը եղող ամսաթոշակներու դէթ մէկ մասին վճարմանը։

⁂ Շաբաթ օրը մասամբ հրատարակած էինք Պատրիարքարանի դիւաններու կազ-

մակերպութիւնը։ Մնացեալ մասը կ'աւարտենք այսօրուան թիւով.—

«Այդ մանրամասնութեանց բացատրութիւնները դուցէ աւելորդ նկատուին հասարակական տեղեկագրի մը մէջ. բայց մենք կամաւ ուղեցինք քիչ մը տեղեկութիւններ գնել այս տեղ, որպէս զի պարզաբանած ըլլանք այն խնդիրը թէ Պատրիարքարանի պաշտօնէից թիւը ի՛նչ համեմատութիւն ունի գործողութեանց չափին հետ։ Իւրաքանչիւր դիւանի յատուկ գործառնութիւնները բացատրուելէ ետք՝ հարկաւ աւելորդ պիտի չհամարուի պաշտօնէից թիւը, երբ գիտցուի թէ Կրօնական դիւանը միայն մէկ պաշտօնեայ ունի. Յարաբերականը 3, այսինքն դիւանապետ մը, և դիւանադպիր ու գրագիր, Արձանագրութեանցը 3, ատենադպիր և դիւանադպիր ու գրագիր. Ազգահամարինը 3, ատենադպիր և դիւանադպիր ու գրագիր. Ելևմուտը 3, ատենադպիր և դիւանադպիր ու համարակալ. Անձնականը 2 քարտուղարներ, Գործակատարութեանը 2, գործակատար և քարտուղար, փոխանորդարանը մէկ դիւանադպիր և մէկ ամուսնութեանց արձանագրող քահանայ, որ ամսաթոշակ չունի։ Միայն Վարչական դիւանն է որ դիւանապետէն զատ՝ ունի 4 դիւանադպիր և 1 գրագիր, սակայն նկատելով որ այդ դիւանը Պատրիարքարանի ընդարձակ թղթակցութիւնէն զատ, իր վրան ունի ժողովներու և խորհուրդներու և հոգաբարձութիւններու ու խնամակալութիւններու քարտուղարութիւնները և ատենագրութիւնները, և պարտաւորեալ է չարունակ հետազօտութիւններ և ուսումնասիրութիւններ կատարել, և շատ անգամ մէկ նամակի գրութենէ առաջ ժամերով նախընթացները թերթատել, պէտք չէ դիւանական աշխատութիւնները նամակներու թիւերով և տողերով չափել՝ այլ նիւթին շուրջը պէտք եղած աշխատութիւններով գնահատումը լրացնել։

«Իսկ հինգ բարապան և հինգ սենեկապան և մէկ գանձապան Պատրիարքարանի ընդարձակութեան և հսկողութեան, պաշտօնական երթևեկներու, նամակներ և չրջաբերականներ և հրաւիրագրեր ցրուելու, յանձնարարութիւններ կատարելու, Պատրիարքի և փոխանորդի ընկերանալու և այլ նմանօրինակ հանգամանաց պէտքերը նկատի առնուած ատեն, բաւականէն ոչ թէ աւելի, այլ շատ նուազ ըլլալը կը յայտնուի։»

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐԸ

Բաղաքապետ Բարձր. Րէշիտ փաշայի որդին՝ Սէմիհ պէյ՝ երէկ Ս. Պատրիարք Հօր այցելելով, անձամբ չնորհակալութիւն յայտնեց իր նշանախօսութեան առթիւ Ն. Սրբազնութեան կողմէ ուղղուած չնորհաւորութեան համար։

⁂ Սերպիական նախորդ դեսպան Պ. Սիմիչ, երէկ, Ս. Պատրիարք Հօր այցելելով՝ իր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց։

⁂ Ս. Պատրիարքը այսօրուան համար իր բնակարանը ճաշի հրաւիրած է Արմաշի նորընծայ հինգ սարկաւագները՝ Արմենակ Աբիկեան, Յովհաննէս Ուլէնեան, Թորոս Պաղտասարեան, Արմենակ Յովսափեան և Կարապետ Ջատիկեան, ինչպէս նաև Տ. Մեսրոպ վրդ. Նարոյեան՝ իրենց տեսուչը, որոնք վաղը կամ միւս օր Արմաշ կ'ուղևորին, կաղանդը Դպրեվանքին մէջ տօնելու համար։

⁂ Ս. Պատրիարքը երէկ չնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին, Երուսաղէմի Առաքելական Աթոռին տօնախմբութեան առթիւ։ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքը՝ իր և Ս. Յակոբեանց միաբանութեան կողմէ չնորհակալութեան հեռագրով մը պատասխանած է Օրմանեան Ս. Պատրիարքին։

⁂ Ս. Պատրիարքը երէկ չնորհաւորական քարտ մը ուղղեց Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Տ. Ստեփաննոս արքեպսկ.ի, որուն անուան տօնախմբութիւն էր։

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՔ

Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը, ընկերակցութեամբ գործակատար Արիս էֆ.ի, երէկ յաջորդաբար այցելեց Ֆէնէր՝ Յոյն Ս. Պատրիարքին, Բերա՝ Հայ-Հռոմէականաց Ս. Կ.-Պատրիարքին և Օրթագիւղ Պուլկարաց Ս. Էկզարքին, և ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր չնորհաւորեց Ծննդեան տօնը։

⁂ Գործակատար Արիս էֆ. երէկ, Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ողջերթի այցելութեան գնաց Վանայ կուսակալ Վեհէ. Ալի պէյի որ Պարում չոգենաւով մեկնեցաւ դէպի Տրապիզոն, անկէ իր պաշտօնատեղին ուղևորելու համար։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Կրօն. Ժողովի ատենապետ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկ. [illegible] խոստացեր է իր մահէն յետոյ Ազգ. Հիւանդանոցին թողուլ 500 ոսկի արժէք ունեցող իր պատարագի զգեստները (ոսկեհուռ և մարգարտազարդ չուրջառ-թագ, եմիփորոն, չուրջառ, վակաս ևայլն)։ Նոյնպէս Տիբանդոր թանկարժէք պատկեր մը, ալմասի վրայ փորագրուած, որուն մինչև 4-500 ոսկի գին արժէցուցած են, կ'ըսուի, ասկէ առաջ Եւրոպացի հնագէտներ. Նաև արծաթէ կիսուածեայ խաչ մը, կենաց փայտով։ Կ'ըսուի թէ Կրօն. Ժողովի ատենապետ Սրբազանը մտադիր է նաև զանազան արժէքաւոր նուիրատուութիւններ ընելու իր ծննդավայրին՝ Էտիրնէի եկեղեցիին և մայրաքաղաքիս մէկ քանի եկեղեցիներուն, Սամաթիոյ Ս. Գէորգ, Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ ևայլն։

⁂ Կիրակի օրը, Ս. Պատրիարք Հօր այցելութիւնը ընդունած պահուն Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս անձամբ Ն. Սրբազնութեան յայտնեց իր այս նուիրատուութեանց որոշումը։

⁂ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոս բժշկաց պատուէրով օդափոխութեան պէտք ունենալով, իր բնակութիւնը Գումգափուէն Մաքրիգիւղ պէտք փոխադրէ ի մօտոյ։

«ԱԶԳԱՍԷՐ» ԵՒ «ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ»

Երզնկայի գիւղերէն մէկուն ազգայիններ վերջերս գիր մը ուղղելով Պատ-

[illegible]

ՍԿԻՒՏԱՐԻ

ԹԱՂ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

[illegible]

Մուրատեան 333։ Ըստ որում երեք Միացեալ Թաղերու Թաղական խորհրդոյ անդամոց թիւը 18ի պէտք է լրանայ, տակաւին 11 հոգիներ համեմատականի միացած են։ Միայն թէ, ինչպէս երէկի թուով ալ գրած էինք, ներկայումս ցանկի վրայէ համեմատական քուէարկութիւն տեղի չպիտի ունենայ։ Այսօր ընտրողական ժողովը ընտրութեանց տեղեկագրին հետ Ս. Պատրիարք Հօր կը ներկայացնէ համեմատականի միացած 22 ընտրելեաց ցուցակը, որոնց վրայէն Ն. Սրբազնութիւնը պիտի նշանակէ առաւելագոյն քուէ ստացող 11 անձերը, ասով լրացնելու համար Սկիւտարի միացեալ երեք Թաղերու Թաղ. Խորհրդոյ օրինական 18 թիւը։ Աւելորդ չէ այս չըսել նաեւ սա պարագան թէ ըստ Վարչական հրահանգի ընտրելի Թաղ. Խորհրդոյ մէջ, իւրաքանչիւր թաղ պէտք է երեք ներկայացուցիչ ունենայ, գումար 9, իսկ մնացեալ 9ը կ'ընտրուին անխտիր։ Սակայն, բացարձակ քուէ ստացողներուն Թաղային հանգամանքը այդ պայմանը չի լրացներ. 332է վեր քուէ ստացողներուն թիւը 7 է միայն, մինչդեռ համեմատականի միացողները կը լրացնեն այդ պայմանները։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Ազն. Տիկին Էլիզա Կ. Խ. Քասմեճեան, իր հանգուցեալ հօր Պօղոս էֆ. Աստարճեանի անուան տարեդարձին առթիւ, բարեհաճած է ըստ իր բարի սովորութեան 5 օսմ. ոսկի նուիրել Հիւանդանոցիս։

(Հոգաբարձութիւն)

ԱՅՐԻ ՔԱՀԱՆԱՆԵՐԸ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ՝ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Կաթողիկոսարան Հայոց
Ի Կիլիկիա
Համար ՌՃԿԵ/ՅԾԹ (Պատճէն)

Ն. Ս. Օծութեանդ

Ամենաօրհնեալ Ս. Հայրապետի գերագահ Աթոռոյն Սրբոյ Էջմիածնի, Տեառն Մկրտչի, եղբայրական սիրոյ և յարգանաց ողջունիւ պատասխանեմք կոնդակին տուելոյ յ19 Սեպտեմբերի ներկայ ամի և ընդ համարաւ 1157։

Ի նիւթ առեալ Սրբութեան Ձերոյ զբազմաթիւ խնդրագիրս Հայ ժողովրդականաց և բազմաթիւ այրիացեալ քահանայից՝ ի մասին յերկրորդ-ամուսնութիւն, մանաւանդ խանդաղատեալ ընդ ողորմ վիճակ որբոց զրկելոց ի խնամատարութենէ մօր և ի մէջ ժողովրդոց ընդ անհրապոյր կեցութիւն այրիացելոցն համարիք զխնդիր միանգամայն ժամանակակից, յոյժ ծանրակշիռ և համազգային, վասնորոյ պատուէր սայք խառն ի հոգեւորականաց և յաշխարհականաց ժողով կազմել ընդ մերով նախագահութեամբ և վիճակաւորաց և զխնդիրն կրկնամուսնութեան յանձնել ի խորհրդակցութիւն և զարգիւնս քննութեանն առաջի դնել Ս. Օծութեանդ։

Առ ի մէջ բերելոյ զպատճառս արգելմանց կրկնամուսնութեան քահանայից չեն պէտք ընդ երկար թերթափանաց ի Ս. Գիրս, յեկեղեցական հաշտակմանց մատենագիրս մերձաժամանակ Առաքելոց և յօրէնսդրութիւնս տիեզերական մասնաւոր և եկեղեցական ժողովոց, որոց ամենեցուն գիտակ էք Ձերով իմաստութեամբ, համարձակիմք սակայն ասել եթէ պատճառաբանութիւնքն, — կարօտութիւն խնամատարութեան որբոց, անհրապոյր վիճակ այրիացելոյն ի մէջ ժողովրդեան և խորշումն ի նոցանէ ժողովրդականաց, — չեն բաւական խրախոյս շնորհելոյ կրկնամուսնութեան և խրամատելոյ օրէնսդրական կաղ-

[illegible]

կենցաղավարութիւն ոչ ընծայեն հաւասարիս, եթէ որբացեալ մանկունք արժանացին մայրական գթալիր խնամոց, քան մանաւանդ հանապազօր զրկեալ խոշտանգեսցին ի մօրուէն, կագ և կռիւ յաճախեալ ի մէջ համահայր այլ ոչ համամայր զաւակաց՝ զյարկ ընտանեկան դարձուսցեն ի դժոխս և զցանկալին խաղաղութիւն վտարական հալածեսցեն։

Եթէ շնորհեսցի իրաւունս այրիացեալ քահանայից մտանել յերկրորդ ամուսնութիւն, բարձցի ապա և այս կանոնի երանաշնորհ նախնեաց, որով կրկնամուսինք արժանաւորք և զաւակունք կրկնամուսնութեան արգիլեալ մնան ի ձեռնադրութենէ քահանայութեան և միւսն որով հրամայի յետ ամուսնութեան գալ ի կոչումն քահանայութեան։ Ջնջեսցեն ապա «Տէր» և «Հայր» յորջորջեալ բարքդ յանուն քահանայից, զի չեն յօրէնս ազգաց, հարցն մտանել յամուսնութիւն ընդ դստերս մարմնաւորս կամ ընդ հոգեւորս։ Եթէ միայն պաշտօնէութիւն Ս. Եկեղեցւոյ ջնջեսցի, յինչ պէտս կացցէ և մնասցէ կուսակրօնութիւն, որ վիճակ առաւել ես անհրապոյր և խոտելի է յաչս նորուսումն լայնախոհից և առաւել ողորմ ի պէտս ակարութեան։

Ջատագովք վերամուսնութեան կարծեն պատուարս կանգնել ընդդէմ բարոյական անկման, այլ վա՜յ ջատագովութեանս, ո՜չ գիտեն, զոր խօսին և գրեն, զի ի լուր աշխարհի հռչակ հաքնեն, եթէ յետ այնքան դարուց չէ եւս է արմատացեալ ի մեզ բարոյականութիւն աստուածապարգեւ կրօնին և ոչ ի պաշտօնեայս նորին։ Եթէ կեանք ամուսնականք գրաւականք են անդրժելիք ողջախոհ վարուց և գնացից, ընդէ՞ր ապա և բազումք յամուսնացելոց զհետ լինին օտարին՝ տալ զրժել զուխտն հաւատարմութեան և սրբութեան։ Երանաշնորհ նախնիք մեր օրինօք և սահմանադրութեամբ ջան ի կուրծ աշխատ եղեն արմատախիլ առնել զանբարոյ կեանս նորոգ դարձելոյն ի հեթանոսութենէ և որդիք քրմացն, խոյ պատկառ կային օրինացն, այլ աւա՜ղ, մեք ի նոյն դառնամք անդրէն։

Այս ամենայն զգայամոլութեանց և զգայամոլից յաճախութիւն ի պաշտօնէութեան Ս. Եկեղեցւոյ՝ արգասիք են կրկնելի զօշաքաղութեան և արհամարհանաց, որով անցեալ եմք զսահմանօք ձեռնադրութեան նախնեաց մերոց։ Որչափ բազմասցին ի մեզ մաստաղատունք նուիրեալ ի կուսակրօնութիւն և ի քահանայութիւն և որչափ յառաջանեսցէ ի մեզ ոգի սիմոնականութեան՝ այնչափ առատասցին չարիք և եկեղեցի մեր սուրբ նսեմացեալ խորտակեսցի։

Այսու պատասխանագրութեամբ համարելով զմեզ անպարտ կատարեալ ի պահանջմանց եկեղեցական օրինաց և կարգաց, զառաւելն թողումք ի կամս Ս. Օծութեանդ։

Մաղթելով Ս. Օծութեանդ զօրանալ Տէրամբ ի շինութիւն եկեղեցւոյ և ի մխիթարութիւն հաւատացելոց,

Մնամ ի. աղօթս
ՍԱՀԱԿ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

1906 Նոյմ. 2
Ի Մայրավանս Սսոյ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— 1881 դեկտ. 8/20ի կայս. Հրամանագրին Ե. յօդուածին 5րդ համարը գործադրելով, Օսմ. Փոխառեալ պարտքի պարտամուրհակներու պայմանաժամը 1901 Մարտ 1/14ին աւարտած այն թիւ 35 կտրօնները, որոնք չեն ներկայացուիր մինչեւ 1907 Մարտ 1/14 գանձուելու համար, Օսմ. Հանր. Պարտքի սեփականութիւնը պիտի ըլլան։

Կ. Պոլիս, 1 դեկտ. 1906 6—16

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն յուն. 6)

ՄԱՐՈՔԻ ԳՈՐԾԵՐ

Երախուալի մարդոց կողմէ ընիկ էլ Հարարի առեւանգումը և Արզիլայէն եկած վրդովիչ լուրերը սաստկացուցին Մաքրեան զօրախումբը որ զինուորական շարժմանց սկսի, հակառակ տիրող անձրեւոտ օդին։ Հետեւակազօրքերէն կարեւոր մաս մը և 400ի չափ հեծելազօրքեր հեռացան քաղաքէն, Զինադի կողմը ուղղուելով։ Կը հաւաստուի թէ այս զօրքերը հրահանգ ունին Երախուալի բնակատեղիին վրայ յարձակելու։ Միւս կողմէ սակայն կասկած կայ թէ Թանճերէն մեկնող զօրքերը իրապէս գործադրեն իրենց տրուած հրահանգը և հաւանաբար Զինադի մօտերը դիրք գրաւեն, արգիլելու համար Էլ Հարարի առեւանգութեան նման արարքներ։ Կը հաւաստուի թէ էլ Հարար և իր երկու ազգականները, առեւանգուելէ վերջ Երախուալի կողմէ գլխատուեցան։ Լեռնականներու գլխաւորը այս օրինակաւ ուզած է սարսափեցնել ժողովուրդը և կասեցնել այն շարժումը որ սկսած է ի նպաստ Մարոքեան զօրախումբին։ Արզիլայի մէջ մեծ անհամբերութեամբ կը սպասուի միայն վերջերս ճամբայ հանուած զօրագունդերուն, ի պաշտպանութիւն այդ քաղաքին։ Սա իրողութիւնը թէ Մարոքեան արշաւախումբի հրամանատարը Ցանկ հասնելուն պէս Արզիլան գրաւելու շարժման չէ ձեռնարկած, արդարանալի բացատրութիւն մը չունի։

ԹԱՆՃԷՐ, 4 յուն. Աբարդէլ հրաւանգանին նշանացի հեռագրի կայանը այս առտու կը ցուցնէր թէ Տուէբի մէջ, Զինադի ուղղութեամբ հրդեհ կար։ Հրացանաձգութեան ձայներ կը լսուին։

—Պատերազմական նախարար էլ Կէպպաս Թանճէրի հարաւակողմէն 12 քիլոմեդր հեռու կը սպասէ իր զօրքերուն և Մուլէյ էլ Ամրիսի հրամանատարութեան տակ էլ Բգարէն եկող զօրքերը այնպէս մը միացնել որ Երախուալի նահանջի գիծը փակէ։ Եթէ Երախուալի փորձէ հարաւային կողմի լեռներն անցնիլ, Զինադի մէջ, Էմիրին զօրաց երկու մասերուն միջեւ պիտի մնայ։ Չի կրնար նաեւ արեւմտեան կողմէն Արզիլա փախչիլ, զի էլ Կէպպասի զօրքերուն մէկ մասը կը հսկէ այդ կողմէն։

ՊԷՐՆ, 5 յուն.— Լուր կայ թէ Դաշնակցային Խորհուրդը մտադիր է Մարոքի ոստիկանութեան ընդհանուր քննիչի մը համար զուիցերիացի բարձրաստիճան սպայ մը հարկ-րապետ Տօքթ. Պուրքարթը որոշել։ Զուիցերիոյ մէկ քանի լրագիրներ կը պահանջեն որ Դաշնակցային Խորհուրդը չընդունի իրեն ընծայուած այս պաշտօնը։

Նկատողութեան չառնուիր սա պարագան թէ Մարոքի պանքային դէմ կատարուած դատերուն մէջ Զուիցերիոյ դատաւորը Վերաքննութեան ատեանի դեր պիտի ունենայ։

ԶԻՆԱԴԻ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄԸ

ԹԱՆՃԷՐ, 5 յուն.— Զինադի դէմ գործողութիւնք սկսան այս առտու։ Քաղաքին վրայ թանձր մուխ մը կ'երեւայ ռմբակոծութեան պատճառած հրդեհներէն։ Թնդանօթի ձայներ կը լսուին։ Հետաքրքիր անձինք պատշգամներէն կը դիտեն։

—Տէբէօ Մարօքէն կը գրէ թէ Էմիրին զօրքերը պաշարեցին Զինադը և Արզիլայի հետ հաղորդակցութիւնը խզուած է։ Յիշեալ թերթը կ'իմանայ թէ Մարոքի կառավարութիւնը զօրաց կը թողու իրենց կողոպուտը և բնակիչներուն պատժուիլը միայն կը պահանջէ։ Երախուալի պաշարման վիճակի մէջ դրաւ իր ամրացուցած վայրը։ Զինուորներով և խոշոր թնդանօթով բեռնաւորուած շոգենաւ մը Արզիլան գրաւելու գնաց։

—Էլ-Կէպպասի զօրքերը կէս օրին մօտ կրակ ընել սկսան Երախուալի դիրքին դէմ, որուն մէջ գտնուողները իրենց ամուր դիրքերէն բուռն կրակով մը պատասխանեցին։ Որովհետեւ իրենց հրացաններուն տարողութիւնը աւելի էր կառավարական զօրաց հրացաններուն տարողութենէն, այս վերջինները ետ քաշուեցան։ Էլ-Կէպպաս իր թնդանօթներով կրակ ընել սկսաւ 1500 մեդր հեռաւորութենէն։ Երախուալի դիրքը կէս ժամ ետք 2 ժամ ետք պաղեցուց կրակը. զօրքերը առաջ կը քալեն։ Երախուալի լեռները փախած էր, և պահուըտած է լեռնից ձորերուն ետեւ։ Անոր կորուստին չափը յայտնի չէ դեռ։ Էլ-Կէպպաս երկու մեռեալ ունի։ Վիրաւորեալներուն մէջ են զօրաց հրամանատարը Պուլտայէն Պակատի, որ գնդակահար եղաւ։

—Թանճէրի մէջ Մարոքի կառավարութեան ներկայացուցիչը օտար դեսպաններէն խնդրեց որ պատուիրեն իրենց հպատակներուն քաղաքէն դուրս չելլել, զի հակառակ պարագային պատասխանատու չէ անոնց ապահովութեան։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Պար լը Տիւքի դատարանին վճիռը, զոր երէկ հաղորդած էինք, մանաւանդ կերպով վատիկանի ուշադրութեան առարկայ դարձած է։ Այդ վճիռը, ըստ Վատիկանի, կը հաստատէ Պապին վախը թէ կրօնական գործոց քաղաքային իշխանութեանց կողմէ կատարումը անպատեհութեանց կրնայ տեղի տալ։ Քանի որ դատարանները օրինաւոր կ'ընդունին հերձուածողները, այս պարագան բաւական է որ Պապը մերժէ ընդունիլ 1905ի օրէնքը։ Վատիկան Ֆրանսական կղերին հրահանգ ղրկած է որ շարունակեն եկեղեցւոյ մէջ մնալ, մինչեւ կրօնային պաշտամանց ազատ կատարման բռնաբարումը։

Վատիկանի տեղեկութիւն տրուած է թէ ֆրանսական կառավարութիւնը Բարիզի երբեմնի պապական նուիրակութեանը չէնքին մէջէն գրաւուած պաշտօնաթուղթերուն մէկ մասը, որ զանազան անձնաւորութեանց կը պատկանի, հրատարակութեան պիտի տայ։ Վատիկան իր վրայէն կը նետէ ամէն պատասխանատուութիւն։

Վերջին կիրակի օրը կառավարական պաշտօնեաներ ներկայ գտնուեցան եկեղեցիներու մէջ, պաշտամանց նոր օրէնքին դէմ եղած արարքները հաստատելու համար։ Կղերը որոշած է բոլոր թեմերու մէջ կառավարական պաշտօնեաներուն, աշխարհական երեք անձերէ կազմուած ընկերակցութիւն մը ներկայացնել, առաւել 1901ի օրէնքին համաձայն պաշտամանց կատարումը ապահովելու համար։ Եթէ այս ընթացքին դէմ կառավարութեան կողմէ առարկութիւն չըլլայ, հաւանական է որ ընդունուի։

ԲԱՐԻԶ, 5 յունվար.— Այն է Ռւազ նահանգին կառավարիչը Վէրսայլի աստուածաբանական վարժարանին մէջ ցուցակագրութիւն կատարած պահուն 250,000 ֆրանքի ֆրանսական արժէթուղթ գտաւ։ Այս գումարը պիտի յատկացուի բարեգործական նպատակներու։

— Վատիկան մերժեց Մօնդրէմի եպիսկոպոս՝ Լաքռուայի հաստատուած Ս. Աթոռին ընկերութիւնը կղերի պաշտպանութեան տակ դնել։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

ՊՈԼՕՆԻԱ, 5 Յունուար.— Ռեսդօ տէլ Գարլինօ թերթը կը գրէ որ Անգլիոյ և Իտալիոյ միջեւ Հապէշստանի Նօկարա գաւառին մէջ տարաձայնութիւն մը ծագած է։ Նօկարա բնակող Անգլիացիք գանգատ ըրած են որ Սուտանի սահմաններուն վրայ գտնուող Նօկարացիք յարձակած են իրենց վրայ։ Իտալական կառավարութիւնը Էրիթրէայէն քննիչ յանձնաժողով մը ղրկեց Նօկարա, որ հաստատեց թէ այդ բողոքը անհիմն է։ Անգլիական տեղական փարչութիւնը ձերբակալեց Նօկարայի ցեղապետը։ Այս խնդրոյն շուրջ այժմ գնեւեցագրեր կը փոխանակուին Հռոմի և Լոնտոնի միջեւ։ Վերոյիշեալ իտալական թերթը կը պնդէ որ Նօկարա իտալական ազդեցութեան շրջանակին մէջ կ'իյնայ և Անգլիա կ'ուզէ Նօկարա գրաւել իտալական առեւտուրին ծաւալումը խափանելու համար։ Եթէ Անգլիա իր նպատակին հասնի, այն ատեն Իտալացիք պիտի կորսնցնեն Կոնտարի նշանաւոր առեւտրական հրապարակը։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ

ՊԵՐԼԻՆ, 5 յուն.— Պերլին գտնուող ամերիկեան առեւտրական յանձնաժողովը շուտով Ամերիկա պիտի ուղեւորի։ Գերման կառավարութեան լուր կը տարածեն որ Գերմանիոյ և Ամերիկայի միջեւ առեւտրական բանակցութիւններ ապարդիւն մնացած են։ Պաշտօնական շրջանակներ կը հերքեն այս լուրը։ Վիլհէլմ կայսրը Ծնունդեան օրը անգլիերէն լեզուով գրուած շնորհաւորական նամակ մը ուղղած է ամերիկեան դեսպան Պ. Դաուէրի և յոյս յայտնած է թէ առեւտրական բանակցութիւնները գոհացուցիչ արդիւնքի պիտի յանգին և Գերմանիոյ ու Ամերիկայի բարեկամութիւնը աւելի պիտի ամրանայ և համաշխարհային խաղաղութեան պիտի նպաստէ։ Իբր ընծայ կայսրը ամերիկեան դեսպանին ղրկած էր Մենձելի 20 նկարներ։ Նոր տարուան առթիւ եղած ընդունելութեան միջոցին ալ Վիլհէլմ կայսրը մասնաւոր համակրութեամբ խօսեցաւ ամերիկեան դեսպանին հետ։ Այս տեսակցութեան միջոցին եւս յոյս յայտնեց որ առեւտրական դաշնագրին կնքման պատճառ եղող քանի մը դժուարութիւններու փոխն եւ շուտով համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԹԱՆՃԷՐ, 7 յունուար.— Պատերազմական նախարար էլ-Կէպպասի հրամանատարութեան տակ գտնուող կանոնաւոր զինուորները Զինադ մտան։

— Երախուալի, որ լեռը ապաստանած էր, ձերբակալուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Վիեննայի սպանիական դեսպան պիտի կարգուի Պ. տը Արէլլանօ, փոխանակ Պանլէնի դուքսին։

—Աւստրիոյ և Հունգարիոյ նախարարները գումարուեցան, ուսումնասիրելու համար աւստրիական-հունգարական առեւտրական պայմանագրութեան հիմերը։

ՀՌՈՄ.—Ապրուցցէի դուքսը երկրախուզութիւն մը պիտի կատարէ Նոր-Կալինէի մարդակերներուն մէջ։

—Իտալիոյ սպայակոյտին պետ Սալէզա զօրավարը աննախական տկարութեան հետեւանքով հրաժարեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սիամի կառավարութիւնը երեք միլիոն անգլիական ոսկի փոխառութիւն մը պիտի կատարէ հարիւրին չորսուկէս տոկոսով։

ԱԹԷՆՔ.— Այս տեղի քաղաքական շրջանակներուն մէջ հաստատապէս կը յայտնեն թէ Տօքթ. Սթանչով, Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքիի հետ ունեցած տեսակցութեանց պահուն պիտի կրնայ կարգադրել Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Աչէկլովի և Պուլկարիոյ նախորդ նախարարապետ Բեդրով զօրավարին միջեւ ծագած վէճերը, որոնք զրոյցներ առաջ բերին թէ Ռուսիոյ և Պուլկարիոյ յարաբերութիւնները ցրտացած ըլլան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Աֆղանիստանի էմիրը այցելութիւն տալու Հնդկաստանի փոխարքայ Լորտ Մինթոյի։

ԲԱՐԻԶ.— Բելկրատի ֆրանսական դեսպան Պ. Պօնբաս, որ հիմա Բարիզ կը գտնուի, յունուար 14ին իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Բոլորովին անհիմն է այն լուրը թէ ռուսականներու փոխատուութեանց համար Բարիզ կը գտնուէր դեսպանը։

ՎԻԵՆՆԱ.— Պալի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Բօբբէ, մօտերս, Բէյրութ պիտի երթայ, իր կառավարութեան հրամանով միջոցներ ձեռք առնել՝ Ֆրանսայի ու Հունգարիոյ առեւտրական յարաբերութիւնները զարգացնելու համար։ Հիւպատոս նոյն նպատակով Խրուսթիս ալ պիտի երթայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ Դաշնիքը նպաստաւոր է Մանշի տակէն թունելի մը շինութեան ծրագրին, սակայն բանակին և նաւատորմին Խորհուրդներուն կարծիքը առնելէ ետքը միայն այդ մասին իր կարծիքը պիտի յայտնէ։

ԲԱՐԻԶ.— Ֆրանսայի ծովային նախկին նախարար Լըֆէվր ծովակալը մեռաւ։

—Քոլէժ տը Ֆրանսի ուսուցիչներէն Պ. Իզուլէի պաշտօն պիտի յանձնուի՝ ուսումնասիրել օտար երկիրներու մէջ կաթոլիկութեան կազմակերպութեան զանազան ձեւերը։

—Նախորդ նախարարապետ Պ. Էթիէն ընտրելի կ'ըլլայ Երեսփ. Ժողովին երկրորդ ատենապետութեան պաշտօնին՝ Պ. Բայեոյի տեղ, որ հիմա ելմտական նախարար է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Ռուսիոյ կայսրը Բուրոբաքթին և Լինիէվիչ զօրավարներուն հրամայեց ծրագիր մը պատրաստել՝ ռուսական բանակին և վերին հրամանատարութեան նկատմամբ անհրաժեշտ բարենորոգումներու մասին։

ԼԱ ՀԷ.— Հոլանտայի թագուհին պաշտօնապէս Պէլճիքա պիտի երթայ՝ Պրիւժի նաւահանգստին շինութեանց բացումը ներկայ գտնուելու։ Անգլիա և Գերմանիա մասնաւոր պիտի ղրկեն՝ Վիլհէլմինա թագուհին ողջունելու։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մեծ հրդեհ մը ամբողջովին մոխիր դարձուց Պանքօքի չինական թաղը։

ՊՈՒՔՐԷՇ, 7 յուն.—Ռումանիա, արտասպելով Պ. Ճանէսքուի յայտարարութիւնները, կ'ըսէ թէ բան մը չէ փոխած կացութիւնը և թէ Յունաստանի ու Ռումանիոյ միջեւ ոչ և է բանակցութիւն չէ կատարուած, սակայն Յունաստան պէտք է ձեռք երկարէ հաշտութեան համար։

—Այս տարի ռումանական բանակը մեծապէս պիտի աւելցուի. բոլոր զօրագունդերուն վրայ չորրորդ վաշտեր պիտի աւելնան. թնդանօթներն ալ մեծապէս պիտի աւելնան։

ԲԱՐԻԶ.— Պիզէրթայէն կը հեռագրեն թէ պատերազմական նախարար Բիքառ զօրավարը, իր քննութիւնը աւարտած ըլլալով, երէկ Քոնտէ յածանաւով ճամբայ ելեր է դէպի Թուլոն։

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.— Երգահան Սէն-Սանս յունուար 12ին Գահիրէ պիտի երթայ, ուր ձմեռը պիտի անցընէ։

ԲԱՐԻԶ.—Սերպիական նոր փոխառութիւնը յունուարի երկրորդ կէսին շրջաբերութեան պիտի հանուի։

ԼՈՆՏՈՆ.— Քիմպըլէէն կը հեռագրեն թէ Տէ Պիր որոշեր է մեծ գումարներ ծախսել՝ Պէչուանալանտի մէջ կատարուելիք շինութեանց համար։ Բաժնեթուղթերու գիները նորէն բարձր են։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ Դեկտեմբեր 25/7 Յունուար

Օսմ. Բոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 33
Ամենէն բարձր գին	»	103 33
Ամենէն վար գին	»	103 28
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	153 1/8
Ամենէն բարձր գին	»	153 1/2
Ամենէն վար գին	»	153 1/8
Թրամվայ	»	78 —

ԲԱՑՈՒՄ Դեկտեմբեր 26/8 Յունուար

Օսմ. Բոնս. Միացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 33
» » » ժամը 7ին	»	103 33
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	147 7/8
» » ժամը 7ին	»	147 3/4
Քարաֆ Կ. Պոլսոյ Գ. Կ.	»	439 —
Անատ. երկթ. Պարտթ. Ա. սերի	»	518 —
» Բ. սերի	»	516 —
» բաժնեթուղթ	Ա. Ո.	18 65
Շիրքէթի Խայրիէ	»	41 50
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	5 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 70
Օսմ. ծխախոտ		20 12

[illegible]

» չէք	110 —	110 12½
Բարիզ 3 ամիս ֆր.	— —	— —
» չէք	22 95	22 85
Պերլին մարք	18 65	18 60
Վիեննա քուռոն ֆիօրին	21 93	21 87

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Անգլիական ոսկի	Ղշ.	109 38
Ֆրանսական »	»	87 08
Գերմանական 20 մարք	»	106 10
Բօլ Էմբէրիալ	»	90 20
Մէճիտի տարբերութիւն	»	107 25
Արծաթ մանրուք	»	104 —
Մէթալիք	»	100 20
Ռուսի թղթադրամ	Օ. Ո.	8 67

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 7 Յունուար

Միացեալ Օսմ. պարտքը. բաց.	Ա. Ո.	95 30
» գոց.	»	95 30
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	154 50
Թրամվայ	»	79 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	687 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	461 —
Պոլիս Քարա Ալլահն	»	694 —
Օսմ. մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3 % Ք. Կ.	»	95 72
Քրէտի Լիոնէ	»	1248 —
Ռուսական 5 %	»	89 10
Իտալական Ռանթ	»	101 50
Սպանիական արտաքին	»	94 95
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 215
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի	»	— —

ԼՈՆՏՈՆ, 7 Յունուար

Միացեալ Օսմ. պարտք. բաց.	Ա. Ո.	93 87
» գոց.	»	93 87
Օսմանեան Կայս. Պանքա	»	17 12
Եգիպտական միացեալ	»	— —
Անգլիական քոնսոլիտէ	»	87 25
Հելլենական 5 % 1881 Ք. Կ.	»	52 75
» Մոնոփոլ	»	— —
Պուլկարական փոխառ. 1892	»	103 —
Ռանտ Մայնս	»	7 —
Ռուսական 4% 1888—1889 Ք. Կ.	»	78 50
Ճափոնական 4 %	»	— —
Փոխանակագիր Բարիզի վրայ	»	25 45
Դրամազեղչ	»	6 —

30 ՕՐՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
Ն. Ա. ՍԱՐՐԻՍ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
342, ՓԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, 342

Գլխարկաշինութիւն, պօնէթըրիի վերաբերեալ նիւթեր, արծաթեղէն առարկաներ, գոհարեղէն, մարոքէնիէ առարկաներ, հոտեղէններ, ձեռնոց, հովանոց, չապկեղէն, ճամբորդութեան և արուեստի ճոխ առարկաներ եւայլն եւայլն։

Իր բազմաթիւ յաճախորդները գոհացնելու համար՝ Պ. Սարրիս 30 օրուան համար բացառիկ զեղչ մը պիտի ընէ։

20 % արուեստի եւ Ֆաբրիքի առարկաներու համար

15 % գլխարկներու համար

10 % պօնէթըրիի վերաբերեալ առարկաներու համար

Ձեռնոցներուն վրայ զեղչ չկայ

ԵԶԱԿԱՆ ԱՌԻԹ

150 ղրուշէն աւելի գնում կատարողին պիտի նուիրուի ձեռքի կաշիէ պայուսակ մը, 30 ղրուշի արժէքով։

Հաշուընկերութիւնները ջնջուած են 30 օրուան բացառիկ վաճառման միջոցին։

6—8

ՍԵԼԱՆԻԿ ՊՕՆՄԱՐՇԷՍԻ
ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ ԳԱՊՈՒ, Թիւ 43, 47, 49

Տօնեկլնոյ առթիւ սոյն վաճառատան մէջ կարելի է գտնել ամէն տեսակ սիրուն, ճաշակաւոր և գիւրամատչելի գներով կաղանդչէքներ, ինչպէս խաղալիկ, զանազան արուեստական առարկաներ։ Ասոնցմէ զատ սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին հայելիով քօնսօլներ, ժամացոյցներ, ծաղկամօթներ, ջուրի գաւաթներ, անուշի ընտիր և արծաթապատ սպասներ, մետաղէ և բիւրեղէ չաքարամաններ, լամբարներ, օդային կազի ջահեր, արդուզարդի առարկաներ, նրբաճաշակ սկահակներ և բաժակներ, «Բարիզեան ադամանդ» կոչուած քարերով զարդարուն սանտրեր, կուրծքի սանճներ, մանեակներ, օղեր, լուցկիի և սիկառէթի տուփեր, դրամապանակներ և ձմրան եղանակին յատուկ կազի վառարաններ, որոնք հոտ չունին։ Անգլիական առաջնակարգ գործարաններու արտադրութիւնը եղող ֆանէլաներ, գուլպաներ և ներքին ճերմակեղէններ, փողկապներ, մուճակներ, հովանոցներ, մետաքսէ ու կտաւէ թաշկինակներ և Բոյնէի գործարանին շոքոլաները։ Կը բաւէ անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը, համոզուելու համար թէ ծախուած ապրանքները ո՛րքան ճաշակաւոր, տոկուն ու գիւրամատչելի են։ 10—1

ՄԵԾ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ
ՀԱՅՏԸՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՆՈՒԷ՛Ր, ՆՈՒԷ՛Ր, ՆՈՒԷ՛Ր

Պատիւ ունինք ծանուցանել մեր յարգոյ յաճախորդաց թէ դեկտ. 15, շաբաթ օրէն ի վեր, բացուած է մեր ցուցահանդէսը, նուէրի յարմար վաճառքներու վերաբերեալ։

ԱՐԾԱԹԵՂԷՆ, հիւրասենեակի զարդարանքի առարկաներ.
Կանոնց վերաբերեալ իրեղէններ, դրամապանակներ.
Ծխախոտի տուփ, արծաթեայ զարդանօթներ, ժամացոյցներ.
Նեսեսէրներ, կարի կազմածներ, թէյամաններ, սեղանի սփռոց.
Մետաքսահիւս բարձեր, մետաքսէ վզնոցներ, փողկապներ, մետաքսէ պլուզ, ևն.։

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԽԱՂԱԼԻՔՆԵՐ
ՆՄԱՆԸ ԴԵՌ ՉՏԵՍՆՈՒԱԾ ԽԱՂԱԼԻՔՆԵՐ
ԱԺԱՆ ԵՒ ԴԻՄԱՑԿՈՒՆ ԽԱՂԱԼԻՔՆԵՐ, ԶՈՐ ՈՉ ՄԷԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՈՒՆԻ

Ամանորի ծառ յարդարելու համար խաղալիկներ, ամէն տեսակ, սկսեալ 30 փարայէն։

Պատիւ ունինք ծանուցանել յարգոյ յաճախորդաց թէ ուրիշ տեղէ խաղալիկ գնելէ առաջ հաճին անգամ մը այցելել մեր ցուցահանդէսը, ուր պիտի գտնեն իրենց ճաշակին յարմար ամէն տեսակ իրեր։ 6—5

ՓԵՐԱ, ՏԷՔՕՐԹ ՍՕԼ ԱՂԸՐ, ռուս հիւպատոսարանին դիմացը, թիւ 479

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԵՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած
Պահեստի գումար 36 միլիոն ֆուրոնի չափ:

ԳԼԽԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Վճարումները ոսկեդրամ ըլլալու են: Ցիսուն ղրուշէն վար վճարում չընդունուիր:

Վինըր Պանք-Ֆերայն այսօր հարիւրին 3 1/2 տոկոս կը վճարէ 1 00 ոսկիէն վար գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3: Սակայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրագիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ:

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ ամէն ատեն:

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան ետ առնուիլ գրաւոր... ու կանխաւ ըլլալիք ազդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3 օր	100–150 ոսկի գումարի համար	
6 »	151–200 »	» »
10 »	201–500 »	» »
15 »	501–1000 »	» »
30 »	1001 և անկէ վեր »	»

Վինըր Պանք-Ֆերայն իրեն կը վերապահէ պանքան դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տարակին պարունակած գումարը:

Վինըր Պանք-Ֆերայն խնայողական գումարը պարունակող տետրակ մը կը յանձնէ անվճարաբար անունով, բայց այդ պարագային՝ նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի դրամը քաշելու:

Խնայողական Սնտուկէն զատ: Վինըր Պանք Ֆերայն կը զբաղի նաեւ սեղանաւորական ուրիշ գործառնութիւններով

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
50,000,000 Տրախմի
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր ունի Կ. Պոլիս եւ գրասենեակներ՝ Ղալաթիոյ եւ Պոլսոյ կողմը Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սէլանիկ, Իզմիր, Պիրէոն, Բադրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Քանէ եւ Քանտիա (Կրետէ):

Դրամագլուխին և աւանդ ձգուած դրամին ու արժեթուղթերուն արժէքը, Օգոստոս ամսուն, կը հասնի 260,000,000 տրախմի:

Աթէնքի Պանքան կը զբաղի Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններով: Փոխառութիւններ կ'ընէ վաճառքներու, արժեթուղթերու վրայ և Եւրոպական Թուրքիոյ վրայ քաշուած փոխանակագիրներ կը զեղչէ:

Աթէնքի Պանքան հաշուընթացներ կը բանայ, չէքեր, վարկագիրներ կը հանէ, հեռագրական հրամանով վճարումներ կը կատարէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու և արտասահմանի մէջ: Սակարանական հրամաններ կը կատարէ, թէ՛ մեր հրապարակին և թէ օտար հրապարակներուն վրայ, յաճախորդներուն շատ նպաստաւոր կերպով:

Շատ փոքր վարձքի մը փոխարէն՝ արժեթուղթեր կը պահէ, աւանդի ձեւով և ուզուած ատենը ետ առնելու պայմանով: Ամէն կարգի կտրօններ կը գանձէ և զեղչի գործողութիւններ ալ կը կատարէ: Աթէնքի Պանքան համրուելեան տրամադրութեան տակ կը դնէ արկղամուրի խորշեր, փոքր վարձքերով:

Աւանդի Տոկոս

Աթէնքի Պանքան իբր աւանդ կ'ընդունի դրամ և արժեթուղթ, սա տոկոսները վճարելով.

Ուզուած ատեն դրամ քաշելու պայմանաւ		3%
Վեց ամսուան համար		3 1/2 %
Մէկ »	»	4 —
Երկու »	և աւելի	5 —

Աւանդ ձգուած դրամները կը վճարուին այն դրամով որով Պանքան ձգուած են: Տոկոսները կը վճարուին ամէն տարուան Ցունուար 2ին և Ցուլիս 1ին:

Մասնաւոր տետրակներ՝ 4% տոկոսով

Աթէնքի Պանքան իր յաճախորդներուն մէջ փոքր դրամատէրեր ունենալով և փափաքելով ամէն դիւրութիւն ընծայել, անոնց տրամադրութեան տակ կը դնէ մասնաւոր աւանդներու տետրակներ, որոնց մէջ կրնան արձանագրել սա առաւելն 100 ոսկիի աւանդ գումար մը: Այդ դրամը 4% տոկոս կը բերէ և մասնակի վճարումներ կը կատարուին, առնուազն 25 դրուշ ոսկեդրամ: 50—16

PHOENIX ASSURANCE Ld. Co.

"ՖԻՆԻՔՍ,,

ESTABLISHED 1782

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1782 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստի դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՖԻՆԻՔՍ ասոր հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատուաւորութեամբ եւ ճշտապահ մէջ իր անմիջական վճարումներով:

ՖԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի եւ կայծակի դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն ստացուածք, յոյժ նպաստաւոր պայմաններով:

Ընկերութեան Նշանաբանն եղած է.

ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ ՎՆԱՍՈՒՑ, Ցա՛րդ վճարած է աւելի քան 27,000,000 անգլ. ոսկի:

Ընդհ. գործակալ եւ Պոլսոյ եւ գաւառաց: Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Վիքրալիս խան, Պանք Օթոմանի մօտ, Ղալաթիա:

Փոխ գործակալ ի Պոլիս
ՃԻՎԱՆ ԹԻՖԻԼԵԱՆ
50—36 Ֆնտըգլեան խան

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիալ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութ

Շաբաթական սահենն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը Նաւապետ Կամբէլլի, երկուշաբթի, 7 յուն. 1906 (Ը Ե) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ իսկ երեքշաբթի 8 յուն 1906 (Ը Ե) կէսօրէ ետքը, ժամ երեքին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր և Պիրէոն:

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան:

ՄՕՍ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՐԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող շոգենաւեր

Ա ԿԱՐԳԻ	Բ ԿԱՐԳԻ
Էդի	Նօրմօգրեօ
Աբեեօ	Էմէրալտ
Բաֆոն	Պօրգիոս
Պելասգ	Մօֆրիս
Նաւագօթ	Ֆուքի
Նավ-իս	Ֆարոս
	Փիտո

ԲԷՖՐԻՆ շոգենաւը Լիվըրբուլէն մեկնեցաւ դեկտ. 28ին, Պոլիս ու անկէ ալ Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Բօթի երթալու համար: Նաւահանգիստս կը սպասուի եւրոպական յուն. 14ի միջոցներուն:

Առաջին կարգի շոգենաւերը շատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունենին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին եւ կին ճամբորդներու համար սենեակներ ունենին:

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն բայց տեղաւորութիւն չունին: Սակերին Կ. Պոլսէ Լիվըրբուլ Ա. կարգի գին է 5
» » Բ. » » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ Ղալաթիոյ մաքսը հասնելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ:

Ամերիկայի եւ Եւրոպայի նաւահանգիստները առնելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին:

Դիմել առ Ճ. Վ. ՌԻՒՓՕԼ եւ Ընկ.
Գործակալ
Ռիթօլ խան Պանչէ դարու, Պոլիս
ՃԷՅՄ ՄՕՍ Ընկ.
50—7 31 Ճէմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՐԻԱՆՑԵԱՆ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 Օգոս 2|14 եւ 320 Սեֆեր 20 թուականի Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նազըր խան, Հէզա Էն փողոց, Թիւ 14. Քօօբէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի նէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս. Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան Պանչէ Գարու, Թրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ:
Պոլիս, Մ. Մ. Ի. Սատօք եւ Բօրկի, Շէյխ Իւլ Իսլամ խան, Պահճէ Գարու Թիւ 10:
Պոլիս Ալաճի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց:
Պոլիս, Պ. Ս. Այմէյօղլու, Էմին Էօնիւ, Պանչէ Գարու, Իզմիր փողոց:
Պոլիս, Իհսան պէյ, Իզզէթ փաշա խան:
Գատըգիւղ, Քեամիլ էֆ., շուկայի հրապարակ:
Գատըգիւղ. Մ. Ա. Անդրիա, Մոտա ճամբէն:
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ս. Տէմարքի:
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօֆիլոս Եօանիտէս, Նավակատան մօտ:
Շիշլի, Մ. Է. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճամբէն, Թիւ 137:
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրժանց, Թիւ 12, Թիւնէլ խան:
Բէնտիք, Բ. Սոմմարիա:
Մեծ Կղզի, Բէսու էֆ.:
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անճէլիտէս, կայարանի հրապարակ:

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ: 50—30

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել: Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական և չափադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն:

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ:

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ:

Բերա	) 1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 և 343 կրկին:) 2. » » Ղալաթա Սէրայի դիմաց:
Կալաթա	) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի ետեւ:) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց:
Պոլիս	) 1. Սուլթան Համամ Թիւ 2:) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13:
Սկիւտար	) Չարշը Պօյը, Թիւ 120:

Դասերը և Նորոգութիւնները ձրի: Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը: 16 50—35

ԱՋՆՈՒ ՄԱՔՐ ՂԱՆԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանոսի նման պղտորացնող ջուրերուն դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, և փութացէք գնել

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասղէոնեան դրութեամբ պտուած յստակ ջուր մըն է և դիւրաւ կը խմուի, ազդեցութիւն անմիջական: ՎԻԼԼԱԳԱՊՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ: Ստամոքսին անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԳԱՊՐԱՆ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու համար: Ընդունիլն, գլխուցաւ եւ ստամոքսի խանգարում ունեցողներ մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առաւօտ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքապրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն: 32-36

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ: 3

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Լօնտրէյ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոն	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տրիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սարֆօ	1119
Ալէքթօ	3607	Տամինօ	938	Հինտու	372	Միքատօ	3557	Սիբրիա	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1457	Սիլվիօ	119
Աթիոսքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնդէպէլլօ		Սցէփա	1203
Պասանօ	1822	Տրինտօ	504	Իակօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասոս	1323
Պորաթինօ	1264	Էպփօ	3464	Իտալօ	5 40	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրֆֆալօ	448	Էլասքատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օթրա	4100	Թոքիօ	3327
Գէլլօ	1371	Էդաքօ	84	Քիլսօ	053	Օթէլլօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գայիրօս	1837	Ֆէտօ	954	Քոլրինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գարէօ	1241	Ֆիէնլանտ	1828	Քաշօ	17 0	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Տանօ	1094	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Պլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիբաքօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէօնիտա	2174	Րիալթօ	1329	Վելթուցն	239
Տունէլմօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1043	Րինալտօ	1553	Էլտօ	1350
Գալորատօ	4035	Կրէկանօ	1143	Լորէնցօ	3091	Րոլլօ	613	Զէնօ	1200
Գոնկօ	2405	Կոզօ	1051	Մալթօ	721	Րոճէա	1789	Թորօ	
Գարսօ	895	Կրոտանօ	1695	Մաքէնկօ	1173	Րոզալինա	136	Մայօն	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած են.
Քլիօ շոգենաւը, Նաւապետ Ամսթրօնկ:
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուին.
Քլարօ շոգենաւը, Նաւապետ Պիտըրնիկ, ամսոյս 20ին:
Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՍ
Թիւ 22 24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—35

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20 ի Կայս. Իրատէով Թողեալ Հասոյթք
ԻԵ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ ՕԳՈՍՏՈՍ – 1906

ՏՈՒՐՔԵՐ		Խառն հասոյթներ		Տարեշրջանի նախորդ ամիս երուխան հասոյթները		Գումար 1906 օգոստ. 31 սեպտ. 13		Գումար 1905 օգոստ. 31 սեպտ. 13		Տարբերութիւն 1904ի հետ յաղդատմամբ		
		Օ. Ո.		Օ. Ո.		Օ. Ո.		Օ. Ո.			Օ. Ո.	
Վեց Տուրքեր	Ծխախոտ (յետամնացներէ Գանձում)	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—
	Աղ	130678	61	447804	57	578483	18	537090	05	+	41393	13
	Դրոշմաթուղթ	30977	05	151849	70	182826	75	241875	51	—	59048	76
	Ոգելից ըմպելիք	38540	99	90374	42	128915	41	124918	28	+	3987	13
	Ձկնարան	2048	30	22489	93	24538	23	26933	02	—	2394	79
	Մետաքս	13181	70	83209	24	96390	94	99065	41	—	2674	47
Ծխախոտ	Հասոյթք Րէժիէն	—	—	375000	—	375000	—	375000	—		—	—
	Ծխախոտ (մենաշնորհ) Րէժիի շահուց մասնակցութ.	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—
	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն մինչեւ 100,000 ոսկի	12004	86	114289	99	126294	85	84632	10	+	41662	75
Զանազան հասոյթներ	Ցաւելուած Կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյանալիք 130,000 Օսմ. լիրայով	51298	—	—	—	51298	—	51298	—		—	—
	Արեւ. Ռումէլիի տրկն. հարկէն	12663	86	63344	30	76013	16	76013	16		—	—
	Թէսալիի տուրք, Մաքսատունէն փինկգը. վճրի.	25000	—	—	—	25000	—	25000	—		—	—
	Սերպիոյ, Գարատաղի, Պուլկարիոյ եւ Յունաստանի բաժին ինկած պարտք	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—
	Զանազան հասոյթներ	1666	71	7295	77	8962	48	12097	45	—	3134	97
	Գանձուն հետ եղած հաշիւ	2877	98	4470	94	7348	92	1928	27	+	5420	65
Համագումար		320943	06	1360128	86	1681071	92	1655861	25	+	25210	67

	1906		1905	
Կեդր. Վարչութեան ծախքեր	40196	35	46697	44
Գ. ւառ. Վարչութեան ծախքերը	223723	87	219028	20
Րէժիի ծխախոտին մասնակցութեան բաժինը	25000	—	25000	—
Գանձուն հետ եղած հաշուէն մնացորդ	860	69	1293	71
Գումար	289780	91	292019	35
4% Բրիորիթէ փոխառութեան պարտաթուղթերուն վրայ վճարուած գումարներ	215250	—	215250	—
Փոփոխեալ պարտքի տոկոսներ վճարելու յատկացուած գումար Եւրոպայի ու Կ. Պոլսոյ մէջ	640963	84	654775	44
Փոփոխեալ պարտքի փոխառութեան եւ Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթերուն ամորթիսըման համար վճարուած գումարներ	238697	61	265758	42
Մնացուկ	296379	56	228058	04
Գումար	1681071	92	1655861	25

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին

Նախագահ Օ. ՀԱՄՏԻ

Խորհրդական-Պատուիրակ ԱԼ. ԹԷՕՏՕԼԻ

Կ. Պոլիս, 13/26 դեկտեմբեր 1906

ՊԱԼՔԱՆ

Առանձնաշնորհեալ ապահովագրական ընկ.

Դրամագլուխ եւ պահեստ Ֆրք. 9,500,000
Վերապահովագրական դրամագլուխ եւ պահեստ » 142,750,009

ՊԱԼՔԱՆ ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէմ ամէն տեսակ կահ կարասի եւայլն, Կ. Պոլսոյ և Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ շատ դիւրամատչելի պայմաններով, իսկ իր միւս երկրորդ ճիւղը որ ամրցելի գիներով և պայմաններով օժտուած է, կը կատարէ կեանքի ապահովագրութիւն, ընտանեկան, մանուկներու, եւայլն եւայլն: 50—9

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Ղալաթիա, Թանրապրուն խան, 2 բլ. յարկաբաժին, Օսմանեան Պանքայի դէմ

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԸՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու առաջէն խորտակումին դէմ:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	1 666 666 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	154 666 666 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	400 728 000 »
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	65 224 946 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան Վօյվօտա Ղալաթիա:
Պոլսոյ գործակալութեան, Տէլիֆզատէ խան, Աչըր Էֆէնտի ճամբէսի, Թիւ 26:
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 50—43

"ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (36)

ԼԻԱՆ-ՆԷՐՕՆ

ԱՂԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԷՋ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԱՐՁԱԿԱԶԷՆՆԵՐՈՒ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԳԼՈՒԽ ՉՈՐՐՈՐԴ

ՄԵՌԵԱԼԻՆ ՆԵՐՈՒՄԸ

—Ա՛հ, դուք ազնիւ կին մըն էք, մայր Մըշէ: Բայց իմ անունս ալ Սրխաթօ է: Մահու և կեանքի պայքար մըն է մեր միջեւ: Թէեւ փաքրահասակ, բայց զօրաւոր եմ: Մի՛ վախնաք, լաւ կ'աշխատիմ: Ձեր սանդուխները ու պղնձեղէն անօթները ալ լաւ պիտի փայլեցնեմ, այնպէս որ ամէն կողմէ շնորհաւորութիւններ պիտի ընդունիք:

Սովորական կեանքը կը շարունակուէր Կրամըլէ փողոցի բնակարանին մէջ: Ժոռժ Լըպլէ աւելի քան երբեք կը յաճախէր հոն և իրիկուան մէկ մասը կ'անցընէր սիրելի Ժաննի մօտ: Իրենց ամուսնութիւնը որոշուած էր:

Ժաննկայարծուէն առաջարկած էր երկու ամիս յետաձգել ամուսնութիւնը՝ իր ամբողջ պատրաստելու և ձեւքն ունեցած աշխատութիւնները լրացնելու համար: Մեծամեծ ժամանակներ էին զորս պիտի նորոգէր ճարտարօրէն:

Մինակ Ծուլիօ մասնաժողովութեան մասնակած էր:

Ժաննի հօրը խմաց տուած էր իր բարեկամուհին՝ Լէնօր ու Վիլյամսի ամուսնութիւնը Ռոմէն ու Սէրխօլի հետ: Ծուլիօ կը վախնար որ տխուր դէպքեր պիտի յաջորդէին այդ ամուսնութեան:

Սէրխօլ եղբայրները շատ բարեկամական ընթացք մը ունեցած էին Ծուլիօյի հանդէպ, զոր վիրաւոր վիճակի մէջ տուն տարած ու խնամած էին անձնուիրութեամբ, մահուընէ ազատելու փորձ կատարելով:

Սակայն ուշադրութեան տագնապին, ապահովաբար պիտի բաժնէին զինքը:

—Ինչ կը նշանակէ այդ ամուսնութիւնը և Վիլյամսի ինչ նոր ծուղակ կը լարէ այդ մարդը, կը խորհէր Ծուլիօ:

Գալով Լէնօրի, գիտէր թէ սարսափով աղջիկը կը սառաւէր իր հօրը քով, որուն այնքան քիչ կը նմանէր Ֆիլիբսալէս և մանաւանդ բարոյապէս: Անուշիկ և գեղանի կին մըն էր, անկարող՝ գէշ արարք մը գործելու կամ գէշ զգացում մը ունենալու: Հետեւաբար չէր կրնար գործիք ըլլալ Վիլյամսի մարքիզին մեքենայութեանց:

Միւս կողմէ մանկամարդ կինը երկար նամակներ կը գրէր Ժաննի, ամէնքն ալ գեղուն ճաճանչաւէտ երջանկութեամբ մը: Լէնօր կը պաշտէր իր ամուսինը և խնդիթ պէս կը սիրուէր անոր կողմէ:

Ծուլիօյի համար անըմբռնելի էր ասիկա:

Նախկին աւազակը զանազան ենթադրութիւններ կ'ընէր: Հօրիզոնը եղերող շատ բարձր պատի մը ետեւ կը զգար ինքզինքը, բայց միտքը դրած էր աշալուրջ հսկել և մանաւանդ ինքնիրեն դիմակազերծ ընել այն խորտակող անզգամը, որուն համար կը կասկածէր թէ մեծագործ մեքենայութիւն մը լարած է: Այդ մարդն էր որ մարքիզին ու Լէնօրի դաշինքը գիտէր: Ծուլիօ երդուած էր՝ պաշտպանել մանկամարդ կինը, իր աղջկան ցոյց տուած անձնուիրութեան համար:

ԳԼՈՒԽ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ

ՀԻՆ ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԸ

Ռոմէն ու Սէրխօլէ բաժնուեցանք այն պահուն երբ անիկա մեծ ուրախութիւն մը զգացած էր իր մանկութեան հին բարեկամը՝ Ալեքսանդր Նարժաքի այցելութիւնը ընդունելուն համար: Շատ հարուստ և ինքնատիպ մարդ մըն էր ան և աշխարհի ամէն կողմերը ճամբորդելով տարին կ'անցընէր:

Ջէր երկիր մը, ո՛րքան ալ հեռու գտնուէր, ուր ճամբորդած չըլլար ան:

Երբեմն կարճ նամակ մը կը գրէր Ռոմէնի, իր այցելած երկիրներու մէջ կրած տպաւորութիւնները յայտնելով. երբեմն ալ կը ղրկէր պարզ լուսանկար մը, վայրկենապէս քաշուած, որով Ռոմէն կը հասկնար թէ ո՛ւր կը գտնուէր իր բարեկամը:

Ալեքսանդր Նարժաք դաստիարակուած եղած էր Ռոմէնի՝ Լուի լը-Կրան Լիսէին մէջ: Դպրոցական գրասեղաններուն վրայ կընքուած բարեկամութիւնը չէր ակարացած բնաւ:

Փոքրիկն Նարժաք որբ էր Լուի-լը-Կրան Լիսէն մտած ատեն: Իր գաւառէն, սիրելի հօրմէն բաժնուած էր, իր խնամակալն կողմէ Բարիզ կանչուած ըլլալով: Այդ խնամակալը սարիքոտ ամուրի մըն էր, որուն նեղութիւն պատճառած էր Նարժաքի գալուստը:

Գորովի ու սրտալից բնաւորութեան տէր, խեղճ Ալեքսանդր սկզբան ինքզինքը դժբախտ զգացած էր՝ լիսէին բարձր պատերուն մէջ բանտարկուած, ուր տղաք կը ծիծաղէին իր չփորձառու երեւոյթին, դասատացի տղու յատուկ չարմաճեւեւթուն, մանաւանդ իր սուլոզ արտասանութեան վրայ, որ գաւառացի ըլլալը կը մատնէր: Ալեքսանդր շատ դժբախտ պիտի ըլլար, եթէ երբեք տարիքին պաշտպան մը չգտնէր, որուն ուժգին բռունցքները կրցին լռեցնել միւս ընկերները և յարգանք ներշնչել նորեկին նկատմամբ:

Այդ պաշտպանն էր Ռոմէն ու Սէրխօլ, որուն ազնիւ ու բարի սիրտը չէր հանդուրժած որ ինքզինքը պաշտպանելու անկարող խեղճ ընկեր մը չարչարէին:

Մնաց որ, Նարժաք երկար ատեն պէտք չունեցաւ Ռոմէնի պաշտպանութեան, քիչ ատենէն ինքզինքը գտաւ և ընկերներուն ցոյց տուաւ թէ հարուստ քուլէճականները նոյնքան ուժով բռունցքներ ունէին որքան ամենէն աղմկարար Բարիզցին:

Քանի մը ճակատամարտերէ յետոյ հաշտութիւնը կնքուեցաւ և Նարժաք հին աշակերտի կարգը դասուեցաւ, որով կրցաւ անդորրութեամբ անցընել քոլէճին երկար ու միօրինակ ժամերը:

Ալեքսանդր Նարժաք մինչեւ տասը տարու անկաշկանդ կեանք մը ապրած էր Կասքոնիի մէկ հին դղեակին մէջ, ուր իր որսորդութեան համար խնդրակալներ չինելով, կաքաւ որսալով, թռչուններու բոյներ քանդելով ծառերու կատարին վրայ: Հետեւաբար այդպէս մեծցած տղու մը դժուար կու գար քոլէճին ամբոխական կեանքը, ուր լատիներէն սորվելու համար գլուխը կը ճաթեցնէր:

Ալեքսանդր շատ տառապեցաւ, և առանց Ռոմէնի աջակցութեան՝ որ իր հմայիչ բնաւորութեան բոլոր միջոցները ի գործ կը դնէր, իր ընկերը զօրացնելու համար, փոքրիկ հարաւցին պիտի հիւանդանար վշտէն: Ռոմէնի երէց եղբայրը, Բիէր ու Սէրխօլ ալ Ալեքսանդրի բարեկամն էր, բայց տարիքի և ուսումնական կարողութեան տարբերութիւնը բարի ընկերէ մը աւելի լաւ բարեկամ մը դարձուցած էր զանոնք:

Նարժաք ուրախութիւն կը զգար այն օրերը ուր խնամակալը թոյլտուութիւն կ'ընէր իրեն՝ Բիէր ու Ռոմէն ու Սէրխօլի ընկերանալու: Հոն, երկու եղբարց դղեակին մէջ, Նարժաք իր զուարթութիւնն ու եռանդը կը գտնէր նորէն: Խօլ երջանկութեամբ մը կը վազվզէր՝ ինքզինքը ազատ զգալով անտառին մէջ, զոր կը սիրէր իր բարձրաբերձ ծառերուն, մամռապատ ժայռերուն և մացառուտ վայրերուն համար:

—Ա՛հ, տիկին Տիտի, մի՛ զք որ ձեր զաւակը չեմ, կ'ըսէր յաճախ պատուական տիկին ալ Սէրխօլի, որ մայրական գուրգուրանքով մը կ'ընդունէր որբուկը:

(Շարունակելի)